

Kallelse till kommunstyrelsen

Nämnd	Kommunstyrelsen
Tid	Onsdagen den 4 februari 2026 klockan 17.00
Plats	Högra kammaren, Habo kommunhus
Justerare	Henrik Sporrang Esbjörnsson

Föredragningslista

Nr Ärende

1. Beslut om samråd av riktlinjer för bostadsförsörjning 2026-2029
Föredragande: Svante Modén, teknisk chef, punkt 1-6.
2. Översiktsplan Hjo kommun - granskning
Granskningshandlingar finns här: [Ny översiktsplan - Hjo kommun](#)
3. Svar på motion om odlingslotter
4. Svar på medborgarförslag om kolonilotter
5. Svar på medborgarförslag om att utöka pendelparkeringen vid Habo station
6. Svar på medborgarförslag om belysning vid lekplats på Mölekullen
7. Svar på granskning av implementering av program för hållbar miljö 2020-2030
8. Internkontrollplaner 2026, övriga nämnder
9. Val av ombud till bolagsstämma för June Avfall och Miljö AB
10. Svar på motion om bastu till kommunala badplatser
11. Anmälningssärenden
12. Redovisning av delegationsbeslut
13. Information om uppföljning av program för trygghet och säkerhet
Föredragande: Mattias Svedjefall, säkerhets- och beredskapssamordnare
14. Utbildning i ledning under höjd beredskap
Föredragande: Mattias Svedjefall, säkerhets- och beredskapssamordnare, Gustav Andersson, stf räddningschef

Susanne Wahlström
Ordförande

Benita Hjalmarsson
Sekreterare

§ 2 Beslut om samråd av riktlinjer för bostadsförsörjning 2026-2029

Diarienummer KS23/338

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att riktlinjerna för bostadsförsörjning 2026–2029 ska skickas ut på samråd, med sista svarsdag den 17 april.

Beskrivning av ärendet

Habo kommun har tagit fram riktlinjer för bostadsförsörjning 2026–2029 i enlighet med lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Riktlinjerna bygger på omfattande statistik och analyser av bostadsmarknaden, befolkningsutvecklingen och hushållens behov. De ger en helhetsbild av dagens bostadssituation, identifierar långsiktiga behov och utgör ett underlag för planering av ett varierat och tillgängligt bostadsbestånd. Enkäter bland invånare över 55 år visar på efterfrågan på tillgängliga bostäder, hyresrätter och trygghetsboenden, framför allt i centrala Habo.

Bostadsbeståndet domineras av småhus med äganderätt, medan andelen hyresrätter är låg jämfört med länet och riket. Nyproduktionen har varierat över tid och flerbostadshus blir allt viktigare för att möta förändrade behov. Riktlinjerna tar hänsyn till befolkningsprognoser och behov för olika livsskeden, från unga och barnfamiljer till äldre, samt efterfrågan på tillgängliga och flexibla boendeformer. Kommunens insatser sker genom fysisk planering, markförvaltning, samverkan med privata aktörer och Habo Bostäder AB, där samarbeten är avgörande på grund av begränsat markinnehav.

Målen och åtgärderna för 2026–2029 syftar till att säkerställa ett varierat och tillgängligt bostadsutbud, attraktiva boendemiljöer genom hela livet samt en långsiktig och samordnad bostadsplanering. Riktlinjerna utgör därmed ett underlag för Habo kommuns fortsatta arbete med bostadsförsörjning och för att möta framtida behov.

§ 3 Översiktsplan Hjo kommun - granskning

Diarienummer KS25/526

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen har tagit del av översiktsplan för Hjo kommun och har inga synpunkter på förslaget.

Kommunstyrelsen vill däremot lyfta att det är otydligt vad som gäller avseende utpekade områden för vindkraft i planförslaget. Om vindkraftsetablering blir aktuellt i gräns mellan kommunerna förutsätts att samråd sker med Habo kommun.

Beskrivning av ärendet

Hjo kommun har tagit fram en ny översiktsplan som är ute på granskning mellan 9 december 2025 till 16 februari 2026. Planen var ute på samråd under våren 2025. Habo kommun ges möjlighet att lämna synpunkter på granskningsförslaget fram till och med den 16 februari 2026.

I planen framgår de mellankommunala frågorna på en översiktlig kartbild på ett tydligt sätt. Habo kommun delar uppfattning om de redovisade mellankommunala intressena och ser positivt på eventuella samarbeten över kommungräns.

Granskningshandlingen redovisar att vindkraftsplanen som gäller för Hjo kommun, från 2015, ska fortsatt gälla som tematiskt tillägg. Samtidigt står det att en del utpekade områden (3, 4 och 5) anses vara olämpliga för vindkraftsetableringar på grund av risk för påtaglig skada för natur och riksintresse för friluftsliv. Dessutom står det i planförslaget att Hjo kommun är positiva till en utbyggnad av förnybar energi och att det kan innebära en konflikt för riksintesse rörligt friluftsliv omkring Hökensås.

Habo kommun tolkar det som att alla utpekade områden i vindkraftsplanen är aktuella för vindkraftsetablering, men samtidigt att områdena 3, 4 och 5 anses vara olämpliga för det. Det uppfattas därmed vara otydligt vad som faktiskt avses med utpekade områden för vindkraft. Om vindkraftsetablering blir aktuellt i gräns mellan Habo och Hjo kommuner förutsätts att samråd sker med Habo kommun.

I övrigt har Habo kommun inga synpunkter på förslaget.

Granskning

Översiktsplan för Hjo kommun, Västra Götalands län

Hösten 2022 togs beslut av kommunstyrelsen i Hjo kommun om att ta fram en ny översiktsplan. Våren 2025 var förslaget till ny översiktsplan på samråd. I samrådet inkom 38 yttranden från länsstyrelser, kommuner och andra myndigheter samt från intresseorganisationer, föreningar, näringsidkare och privatpersoner. Nu har kommunen bearbetat förslaget till en granskningshandling. Den 3 december 2025 (§147) tog kommunstyrelsen beslutet att det reviderade förslaget till ny översiktsplan kan ställas ut för granskning, under tiden den 9 december till 16 februari.

Översiktsplaneförslaget inklusive samrådsredogörelsen går att ta del av:

- Digitalt på kommunens hemsida på hjo.se/oversiktsplan under hela granskningstiden
- Som utställning på Kulturkvarteret, Bangatan 1B i Hjo, under hela granskningstiden
- På granskningsmöte den 29 januari kl. 18–20 på Kulturkvarteret, Bangatan 1B i Hjo

Den nya översiktsplanen beräknas kunna antas av kommunfullmäktige under våren 2026

Lämna synpunkter

Granskningstiden pågår 9 december 2025 till och med den 16 februari 2026. Under denna tid kan synpunkter lämnas via mejl eller post. Eventuella synpunkter ska ha inkommit senast den 16 februari 2026. Mejllet eller brevet ska märkas med "Ny översiktsplan".

- Mejl: kommunen@hjo.se
- Post: Hjo kommun, kansli, Torggatan 2, 544 30 Hjo

Förändringar sedan samrådet

I samrådsredogörelsen finns alla yttranden och synpunkter från samrådet sammanställda och kommunens svar på dem. Samrådsredogörelsen innehåller även en förenklad punktlista av de förändringar som skett inför granskningen.

Eventuella frågor ställs till:

Matilda Åslin

Stadsarkitekt

0503-352 33

matilda.aslin@hjo.se

Datum

2025-12-09

Sändlista

Länsstyrelsen Västra Götaland
Länsstyrelsen Jönköpings län
Försvarmakten
Trafikverket
Energimyndigheten
Luftfartsverket
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Post- och telestyrelsen
Statens geologiska institut
Skogsstyrelsen
Svenska Kraftnät
Vattenfall eldistribution
Västra Götalandsregionen
Skaraborgs kommunalförbund
Miljösamverkan Östra Skaraborg
Räddningstjänsten Skaraborg
Avfall & Återvinning Skaraborg
Tibro kommun
Karlsborgs kommun
Skövde kommun
Habo kommun
Tidaholms kommun
Hjo Energi
Almnäs Bruk Elförening
Skaraborgs Vatten
Vätternvårdförbundet
Tidans Vattenförbund
Yrkesfiskarna i Hjo
Naturskyddsföreningen i Hjobygden
Friluftsförbundet i Hjo
LRF Hjo
SS Trafik
Hjo hembygdsförening
Grevbäcks hembygdsförening

Fågelås hembygdsförening
Fågelås samhällsförening
Fridene-Fröjered-Korsberga
hembygdsförening
Fridene-Blikstorps samhällsförening
Korsbergaortens bygdegårdsförening
Pilgrimsled Hjo-Kungslena
Omställning Hjo
Hyresgästföreningen
SPF Seniorerna
PRO Hjo
Riksförbundet PensionärsGemenskap (Hjo
ekumeniska RPG-grupp)
FUB Hjo-Tibro-Karlsborg
Hjo handel
Fastighetsägarna Skaraborg
Företagarna
Skaraborgs Allehanda
Moderaterna
Socialdemokraterna
Liberalerna
Centerpartiet
Kristdemokraterna
Västerpartiet
Miljöpartiet
Sverigedemokraterna

Samt övriga sakägare från samrådet som
angivit kontaktuppgifter.

§ 4 Svar på motion om odlingslotter

Diarienummer KS25/252

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen ska anses vara besvarad.

Beskrivning av ärendet

Maria Arwidson (MP), Nicklas Gustavsson (S) och Lena Danås (V) har lämnat in en motion om odlingslotter i Habo samhälle. I förslaget skriver man att det finns ett ökat intresse för odlingslotter och att allt fler ser fördelar med att odla för husbehov, och att det kan öka det psykiska välmåendet och det kan bidra till den biologiska mångfalden. Motionärerna föreslår därför att Habo kommun ska utreda vilken plats som kan vara lämplig för odlingslotter och att kommunen sedan erbjuder odlingslotter för intresserade kommuninvånare

Man poängterar i motionen att det är i första hand odlingslotter och inte kolonilotter som avses i förslaget. Kommunen kan inte upplåta allmän platsmark för inhägnade odlingslotter även om det är i mindre skala än kolonilotter eftersom allmänheten ska ha rätt att tillträda området.

Efterfrågan på odlingslotter sker framförallt från medborgare som bor i hyresrätter utan tillgång till egen mark. I Habo bor majoriteten av medborgare i småhus med äganderätt eller bostadsrätter. Ca 20 % av medborgarna bor i hyresrätter, vilket för rikssnittet ligger på ca 40 %.

Inom Habo tätort finns det tillgång till många ytor som skulle kunna lämpa sig för mindre odlingslotter såväl inom hyresrätternas tomtmark som omkringliggande allmän platsmark. Initiativ välkomnas från privatpersoner och föreningar som i organiserad form vill starta odlingar. Tekniska förvaltningen föreslår att lämpliga platser utreds i samverkan med intresserade istället för att en utredning görs för en specifik plats enligt motionsställarens förslag.

Till Habo kommunfullmäktige

Motion om odlingslotter i Habo

I samhället finns ett ökande intresse för odling. Allt fler ser fördelarna med att odla för husbehov. Odling har dokumenterat bra sidoeffekter förutom att just få en härlig trädgård eller goda grönsaker. Det kan öka det psykiska välmåendet, då det ger en avkoppling från den stress många i dagens samhälle känner. Väljer man att odla växter som drar till sig pollinerare bidrar det till den biologiska mångfalden. Utifrån dagens fokus på krisberedskap kan det också ge en känsla av trygghet att odla för husbehov. I ett område med odlingslotter skulle det dessutom eventuellt finnas möjlighet för biodling.

I nuläget finns inga odlings- eller kolonilotter i Habo. Detta i kombination med att fler bor i lägenhet gör att vi ser ett behov av att erbjuda framför allt odlingslotter i Habo. Jämfört med en kolonilott är en odlingslott oftast mindre och utan någon stuga. Frågan prövades 2010 men det är ett tag sedan och nu är en annan tid.

Vi föreslår därför att Habo kommun:

- erbjuder odlingslotter för intresserade kommuninvånare.
- utreder vilken plats som kan vara lämplig för odlingslotter

Habo 250526

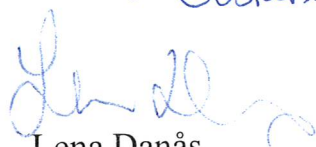
Maria Arwidson

Miljöpartiet de gröna

Niclas Gustafsson

Socialdemokraterna

Lena Danås

Vänsterpartiet

§ 5 Svar på medborgarförslag om kolonilotter

Diarienummer KS25/237

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att medborgarförslaget ska anses vara besvarad.

Beskrivning av ärendet

Ett medborgarförslag har inkommit med förslag om att Gunnevi eller Klingenkärr görs om till kolonilotter. Även andra förslag välkomnas. Förslagsställaren konstaterar att odling är en outnyttjad resurs som skulle öka Habos beredskapsgrad i händelse av kris/krig.

Efterfrågan på odling sker framförallt från medborgare som bor i hyresrätter utan tillgång till egen mark. I Habo bor majoriteten av medborgare i småhus med äganderätt eller bostadsrätter. Cirka 20 % av medborgarna bor i hyresrätter, vilket för rikssnittet ligger på cirka 40 %.

Initiativ till att starta koloniområden startas ofta via intresserade medborgare eller blivande kolonister. Vid planering för koloniområden behöver många delar beaktas såsom t.ex. väganslutningar, parkeringar, tillgång till vatten mm. Ett koloniområde kan inte planeras i ett område som är detaljplanerat som allmän platsmark vilket begränsar möjligheterna till större odlingsområden inom tätorten.

I Habo tätort finns det tillgång till ytor som skulle kunna lämpa sig för mindre odlingslotter såväl inom hyresrätternas tomtmark som omkringliggande allmän platsmark. Initiativ välkomnas från privatpersoner och föreningar som i organiserad form vill starta odlingar i mindre skala. Tekniska förvaltningen föreslår att lämpliga platser för framförallt odlingslotter, utreds i samverkan med intresserade istället för att peka ut specifika platser för odling.

Medborgarförslag till Habo kommun

Habos beredskap

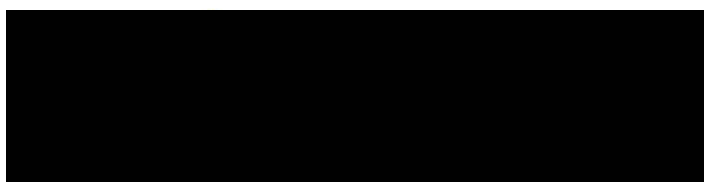
Hur är Habo kommuns beredskap i händelse av kris/krig?

Mitt förslag är att Gunnevi (gamla bandyplanen) görs om till kolonilotter. Även på Klingekärr bör marken vara lämplig för ändamålet. Kan säkert finnas fler alternativ.

Det borde finnas fler jordlotter som kan upplåtas till kolonilotter vilket skulle öka Habos beredskapsgrad.

Att odla är hos många en tradition vi borde värna om och en i Habo hittills outnyttjad resurs.

Habo i maj 2025

§ 6 Svar på medborgarförslag om att utöka pendelparkeringen vid Habo station

Diarienummer KS25/373

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen anser medborgarförslaget vara besvarat.

Beskrivning av ärendet

Ett medborgarförslag har inkommit med förslag att utöka pendelparkeringen och göra speciella mopedparkeringar så inte mopederna behöver ställa sig i en vanlig parkeringsruta.

I syfte att utöka antalet parkeringsplatser för pendlare vid stationen planerar tekniska förvaltningen att flytta återvinningsstationen som ligger i anslutning till befintlig parkering. Efter att återvinningsstationen flyttats kommer ytterligare 15-20 parkeringsplatser att kunna utnyttjas av pendlare.

Tekniska förvaltningen planerar även för att utöka antalet parkeringsplatser vid befintlig pendelparkering på den västra sidan om stationsområdet.

I samband med utökning av parkeringar kommer även specifika parkeringsplatser för mopeder och motorcyklar att göras.

Lämna in medborgarförslag

✓ 1. Inlämnat av

Inlämnat av**Förnamn**
[REDACTED]**Efternamn**
[REDACTED]**Adress**
[REDACTED]**Postnummer och ort**
[REDACTED]**Telefon**
[REDACTED]**E-postadress**
[REDACTED]**Notifieringar**

E-post

✓ 2. Förslag

Rubrik på medborgarförslaget

Utöka pendelparkeringen

Ditt förslag

Habo växer och det gör att även antalet jobbpendlare ökar. Vi som bor lite utanför Habo, tar oftast bilen till stationen för att kunna åka tåget till jobbet. Det är väldigt ont om parkeringar och åker du något senare än klockan sju på morgonen, så är det fullt. Dessutom ställer ungdomarna sina mopeder i parkeringsfickorna (vilket man förstår). Önskvärt vore om kommunen tänkte till och utökade pendelparkeringen. På övriga parkeringsytor vid stationen/gymmet, får man endast stå två timmar, vilket göt att man riskerar p-bot. (Vilket har hänt). Jag tycker även att cykelparkeringen som gjorts på Bränningsesidan har blivit alldeles för stort. Cykelstället tar bara upp en bråkdel av ytan, finns en stor yta som inte nyttjas.

Förslag till beslut

Utöka pendelparkeringen och gör speciella mopedparkeringar så inte mopederna behöver ställa sig i en vanlig parkeringsruta.

§ 7 Svar på medborgarförslag om belysning vid lekplats på Mölekullen

Diarienummer KS25/435

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att bifalla medborgarförslaget.

Beskrivning av ärendet

Ett medborgarförslag har inkommit med förslag att det sätts upp belysning vid lekplatsen på Mölekullen, vid Bergstigen. Förslagsställaren vill även att marken vid gräsplanen fixas till.

Förslaget är relevant då det finns behov av förstärkning av belysningen och iordningställande av gräsplanen.

Belysning är monterad och elinstallationer kommer att kunna ske när vädret tillåter. Toppdressing och grässådd av planen kan ske i vår när växtsäsongen har startat.

Lämna in medborgarförslag

✓ 1. Inlämnat av

Inlämnat av	
Förnamn	Efternamn
[REDACTED]	[REDACTED]
Adress	Postnummer och ort
[REDACTED]	[REDACTED]
Telefon	E-postadress
[REDACTED]	[REDACTED]
Notifieringar	
E-post	

✓ 2. Förslag

Rubrik på medborgarförslaget
Belysning vid lekplats
Ditt förslag
Hej, VI önskar att det sätts upp belysning vid lekplatsen på Mölekullen, vid Bergstigen. Det finns gatubelysning på gångvägen, men den är inte nog för att lysa upp lekplatsen. Under vinterhalvåret är det bäcksvart där och vi kan inte använda lekplatsen pga av detta. Dessutom är det väldigt gropigt på gräsplanen där vi spelar fotboll och det gör att vi kan skada oss. Hälsningar August och Ebbe
Förslag till beslut
Sätta upp massa lampor och fixa till marken vid gräsplanen.

§ 8 Svar på granskning av implementering av program för hållbar miljö 2020-2030

Diarienummer KS25/310

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar miljö- och hållbarhetsstrategens yttrande som sitt eget och översänder det till revisionen.

Beskrivning av ärendet

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Habo kommun har Deloitte genomfört en granskning av implementeringen av Program för hållbar miljö 2020–2030. Syftet med granskningen har varit att bedöma huruvida kommunstyrelsen och nämnderna har säkerställt en ändamålsenlig implementering av programmet i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Revisorernas bedömning är att kommunstyrelsen och nämnderna till stor del säkerställt en ändamålsenlig implementering av Programmet för hållbar miljö 2020 – 2030 i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

En rapport har upprättats inom ramen för granskningen. I rapportens sammanfattning presenteras iakttagelser samt rekommendationer. Kommunrevisionen önskar ta del av kommunstyrelsens och övriga nämnders synpunkter på de rekommendationer som lämnas i rapporten, liksom vilka åtgärder som avses att vidtas med anledning av granskningen.

Miljö- och hållbarhetsstrateg Anna Lööv har tagit fram ett förslag till yttrande över rapporten.

Svar på granskning av implementeringen av program för hållbar miljö 2020–2030

Beskrivning av ärendet

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Habo kommun har Deloitte genomfört en granskning av implementeringen av Program för hållbar miljö 2020–2030. Syftet med granskningen har varit att bedöma huruvida kommunstyrelsen och nämnderna har säkerställt en ändamålsenlig implementering av programmet i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Revisorernas bedömning är att kommunstyrelsen och nämnderna till stor del säkerställt en ändamålsenlig implementering av programmet för hållbar miljö 2020 – 2030 i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

En rapport har upprättats inom ramen för granskningen. I rapportens sammanfattning presenteras iakttagelser samt rekommendationer. Kommunrevisionen önskar ta del av kommunstyrelsens och övriga nämnders synpunkter på de rekommendationer som lämnas i rapporten, liksom vilka åtgärder som avses att vidtas med anledning av granskningen.

Kommunstyrelsen har tillsammans med nämnderna valt att lämna ett gemensamt svar mot bakgrund av att ambitionen och utgångspunkten för det strategiska hållbarhetsarbetet - inklusive program för hållbar miljö - är att det bygger på ett gemensamt kommunkoncernsövergripande perspektiv och genomförande. Målen i program för hållbar miljö är beslutade av kommunfullmäktige och gäller hela kommunkoncernen. Nämnderna har i uppdrag att koppla ihop konkreta åtgärder med de respektive mål som respektive nämnd ansvarar för att bidra till att uppnå i programmet och därmed ett mer hållbart Habo.

Yttrande

Revisionen rekommenderar kommunstyrelsen att förtydliga hur ansvar och roller mellan politisk nivå, kunddirektör, miljö- och hållbarhetsstrateg och

nämnder ska tillämpas för att stärka tydlighet och reaktionsförmåga i styrningen vid brister i måluppfyllelse.

Svar: I program för hållbar miljö är angivet att kommunstyrelsen ansvarar för programmets genomförande, uppföljning och översyn. Övriga nämnder har i uppdrag att koppla ihop konkreta åtgärder med de mål som respektive nämnd ansvarar för att bidra med för att uppnå målen i program för hållbar miljö. Kommundirektören ansvarar för att leda och samordna inom kommundirektörens ledningsgrupp (KDLG) och skapa organisatoriska förutsättningar. Miljö- och hållbarhetsstrategen ansvarar för att driva, utveckla, följa upp och synliggöra det strategiska hållbarhetsarbetet och utgöra ett stöd och resurs för KDLG, förvaltningarna och de helägda kommunala bolagen i implementering och utveckling av hållbarhetsarbetet. I detta ingår även att erbjuda en rådgivande funktion. Brister som identifieras i måluppfyllelse i program för hållbar miljö hanteras på samma sätt som brister inom andra områden vid tertialuppföljningar och i samband med bokslut.

Kommunstyrelsen anser att ingen åtgärd behöver vidtas.

Revisionen rekommenderar kommunstyrelsen att utveckla rapporteringen så att nämndernas bidrag till miljöprogrammets måluppfyllelse framgår tydligt för att stärka fullmäktiges möjlighet till uppföljning och ansvarsutkrävande.

Svar: Vid varje tertialuppföljning och i samband med bokslut rapporterar varje nämnd sitt bidrag till måluppfyllelsen i program för hållbar miljö. Detta dokumenteras i Hypergene. Det går dels att finna denna rapportering direkt i Hypergene men även att dra ut rapporter för varje enskild förvaltning/nämnd. I program för hållbar miljö framkommer vilken förvaltning/nämnd som är ansvarig för respektive indikator kopplad till varje mål. Varje förvaltnings/nämnds bidrag och ansvar är därmed tydligt.

Kommunstyrelsen anser att ingen åtgärd behöver vidtas.

Revisionen rekommenderar kommunstyrelsen att använda uppföljningsresultat och indikatorer som grund för styrning och prioritering för att stärka kopplingen mellan analys, beslut och faktiska miljöresultat.

Svar: Sedan 2020 och fram till idag har kommunkoncernen arbetat med att ständigt förbättra innehåll, struktur, resultat, uppföljning och arbetssätt inom hållbarhetsområdet.

Varje år görs ett hållbarhetsbokslut och varje år finns ett kapitel om strategiskt hållbarhetsarbete i årsredovisningen. Utöver det görs tertialrapportering och

under tertialdialogerna finns en särskild punkt för att rapportera hållbarhet (bl.a. program för hållbar miljö).

Kommunstyrelsen kommer fortsätta att kontinuerligt bedriva arbetet med att utveckla och förbättra kopplingen mellan analys, beslut och miljöresultat som grund för styrning och prioritering. Detta görs med systematik utifrån att planera, genomföra, analysera och revidera.

Revisionen rekommenderar kommunstyrelsen samt övriga nämnder att konkretisera och anpassa miljöprogrammets mål till sina verksamhetsområden för att möjliggöra en tydligare och mer styrbar uppföljning

Svar: Kommunstyrelsen och nämnderna kommer att fortsätta att ytterligare anpassa och skruva på de åtgärder som genomförs för att bidra till att nå målen i program för hållbar miljö. Detta görs vid den årliga verksamhetsplaneringen, men det finns även utrymme för att göra detta under året utifrån ändrade förutsättningar, resultat som uppnås eller samordnings- och samarbetsmöjligheter som skapas. Miljö- och hållbarhetsstrategen och miljögruppen (med representation från samtliga förvaltningar och helägda bolagen) bidrar i detta arbete genom att dela erfarenheter, idéer och kunskaper, hantera gemensamma strategiska miljöfrågor, skapa samarbetsmöjligheter samt säkerställa genomförandet av program för hållbar miljö.

Kommunledningsförvaltningen

Anna Lööv
Miljö- och hållbarhetsstrateg

Revisorerna i Habo kommun

9 december 2025

Till

Miljönämnden

Socialnämnden

Kommunstyrelsen

Byggnadsnämnden

Fritid- och kulturnämnden

Barn- och utbildningsnämnden

Granskning av implementeringen av Program för hållbar miljö 2020–2030

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Habo kommun har Deloitte genomfört en granskning av implementeringen av Program för hållbar miljö 2020–2030.

Syftet med granskningen har varit att bedöma huruvida kommunstyrelsen och nämnderna har säkerställt en ändamålsenlig implementering av programmet i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. En rapport har upprättats inom ramen för granskningen. I rapportens sammanfattning presenteras iakttagelser samt rekommendationer. Vår granskning bifogas detta brev.

Vi överlämnar härmed rapporten till kommunstyrelsen samt övriga nämnder och önskar ta del av era synpunkter på de rekommendationer som lämnas i rapporten, liksom vilka åtgärder ni avser att vidta med anledning av granskningen. (*OBS! Kommunstyrelsen ska inkomma med yttrande/svar avseende samtliga rekommendationer. Övriga nämnder ska inkomma med yttrande/svar avseende den rekommendation som är riktade till samtliga nämnder*).

Om kommunstyrelsen eller någon nämnd inte avser att vidta åtgärder med anledning av någon rekommendation, önskar vi en tydlig och konkret motivering till detta ställningstagande.

Vi ber er att skriftligen inkomma med ert svar **senast den 13 februari 2026**.

För kommunens revisorer

Anders Hellman
Ordförande

Maria Lindell Westmar
Vice ordförande

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

MARIA LINDELL WESTMAR

Revisor

Serienummer: c17c5a575cf5ee[...]5f436c9b2a061

IP: 98.128.xxx.xxx

2025-12-10 09:15:14 UTC

ANDERS HELLMAN

Revisor

Serienummer: 3bb3af1f8b22ea[...]cb7f2afc3cfd

IP: 193.183.xxx.xxx

2025-12-15 11:24:23 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se <https://eutl.penneo.com>.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Implementeringen av Program för hållbar miljö 2020–2030

Habo kommun

Oktober 2025

Innehåll

Innehåll	1
Sammanfattning	2
1. Inledning	5
2. Granskningsresultat	8
Bilagor	19

Sammanfattning

Deloitte AB har av de förtroendevalda revisorerna i Habo kommun fått uppdraget att genomföra en granskning avseende implementeringen av styrdokumentet Program för hållbar miljö 2020–2030.

Revisionsfråga

Har kommunstyrelsen och nämnderna säkerställt en ändamålsenlig implementering av Programmet för hållbar miljö 2020–2030 i enlighet med kommunfullmäktiges beslut?

Svar på revisionsfråga

Vår sammanfattande revisionella bedömning är att kommunstyrelsen och nämnderna till stor del säkerställt en ändamålsenlig implementering av Programmet för hållbar miljö 2020 – 2030 i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Väsentliga iakttagelser

Nedan redovisas de mest väsentliga iakttagelserna från granskningen. Samtliga iakttagelser och slutsatser i denna sammanfattning baseras på intervjuer och dokumentanalys.

- Kommunstyrelsen har etablerat en tydlig struktur för genomförandet av Program för hållbar miljö 2020–2030. Kommunstyrelsen är formell ägare, kommundirektören samordnar och miljö- och hållbarhetsstrategen ansvarar för det strategiska genomförandet. Ansvarsfördelningen är dokumenterad och känd i organisationen, vilket ger stabila förutsättningar för styrning och ansvarstagande.
- Samarbetet mellan miljö- och hållbarhetsstrategen, ekonomifunktionen och förvaltningscheferna har stärkts under de senaste två åren. Denna samverkan har förbättrat kopplingen mellan hållbarhetsmål, verksamhetsplanering och

resursstyrning, vilket bidrar till ett mer sammanhållet ledningsstöd för miljöarbetet.

- Kommunen följer upp hållbarhetsmål tertialvis i Hypergene och redovisar ett samlat hållbarhetsbokslut årligen. Strukturen möjliggör enhetlig rapportering, men graden av analys och användning som beslutsunderlag varierar mellan nämnderna.
- Kommunfullmäktige får aggregerad rapportering via kommunstyrelsen. Rapporteringen uppfyller formella krav men ger begränsad insyn i enskilda nämnders resultat. Dialogmöten och muntliga presentationer bidrar dock till att komplettera bilden.
- Kommunstyrelsens och nämndernas uppföljningsrapporter redovisar främst aktiviteter och resultat. Analys av orsak och konsekvens görs sällan, vilket begränsar möjligheten att använda uppföljningen som grund för styrning och förbättringsåtgärder.
- Samtliga nämnder genomför aktiviteter kopplade till miljöprogrammet, men målens konkretisering och koppling till indikatorer skiljer sig. Tekniska nämnden har tydligt nedbrutna mål, medan vissa andra nämnder saknar motsvarande precision, vilket leder till ojämlig implementering.
- Kommunstyrelsen tillämpar en tillitsbaserad styrning som ger nämnderna stort handlingsutrymme. Modellen främjar engagemang men leder till variation i prioriteringar och uppföljning, vilket minskar likvärdigheten i genomförandet och kan fördröja nödvändiga åtgärder.
- När nämnder inte når förväntad målnivå använder kommunstyrelsen främst dialog och gemensam analys i stället för formella krav på handlingsplaner. Arbetssättet

främjar tillit men försvagar styrningens tydlighet och ansvarsfördelning vid återkommande brister.

- Sedan 2020 har kommunens koldioxidutsläpp ökat och andelen energi från förnybara källor minskat. Resultaten visar att nuvarande styrning och uppföljning inte fullt ut säkerställer programmets måluppfyllelse på kommunövergripande nivå.

Jönköping den 10 oktober 2025.

DELOITTE AB

Revsul Dedic
Certifierad kommunal revisor

Edwin Grehorn Hall
Verksamhetskonsult

Rekommendationer

Mot bakgrund av granskningens slutsatser rekommenderas kommunstyrelsen (i egenskap av kommunens ledningsorgan)

- ▶ **Att förtydliga** hur ansvar och roller mellan politisk nivå, kommundirektör, miljö- och hållbarhetsstrateg och nämnder ska tillämpas för att stärka tydlighet och reaktionsförmåga i styrningen vid brister i måluppfyllelse.
- ▶ **Att utveckla** rapporteringen så att nämndernas bidrag till miljöprogrammets måluppfyllelse framgår tydligt för att stärka fullmäktiges möjlighet till uppföljning och ansvarsutkrävande.
- ▶ **Att använda** uppföljningsresultat och indikatorer som grund för styrning och prioritering för att stärka kopplingen mellan analys, beslut och faktiska miljöresultat.

Mot bakgrund av granskningens slutsatser rekommenderas till samtliga nämnder, inklusive kommunstyrelsen som nämnd

- ▶ **Att konkretisera och anpassa** miljöprogrammets mål till sina verksamhetsområden för att möjliggöra en tydligare och mer styrbar uppföljning.

1. Inledning

Bakgrund

Habo kommun har genom kommunfullmäktige antagit ett Program för hållbar miljö 2020–2030, som utgör det centrala styrdokumentet för kommunens miljöarbete. Programmet vilar på visionen ”Habo – den hållbara kommunen för hela livet” och omfattar kommunens verksamheter och helägda bolag. I programmet formuleras övergripande mål och strategiska inriktningar inom fyra fokusområden: klimatsmart kommun, hållbar konsumtion och produktion, hållbart nyttjande av natur, vatten och mark samt utbildning, kommunikation och engagemang.

Programmet innehåller krav på att kommunstyrelsen och övriga nämnder konkretiserar målen, vidtar relevanta åtgärder, följer upp sitt arbete samt rapporterar resultatet. Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för programmets uppföljning, samordning och ledning på kommunövergripande nivå. Detta ska säkerställa att kommunfullmäktiges intentioner genomförs i praktiken.

En genomgång av tillgängliga underlag visar att kommunen har etablerat vissa strukturer och processer för att arbeta med miljö- och hållbarhetsfrågorna, till exempel en styrgrupp för hållbar utveckling, systemstöd för uppföljning samt årliga hållbarhetsboksut. Samtidigt finns tecken på att flera delar av implementeringen kan vara otillräckliga. Exempelvis framgår det av hållbarhetsboksut 2024 att vissa klimatmål inte uppnås, att indikatorer saknas för flera åtgärdsområden, och att nämndernas konkretisering och återrapporering av måluppfyllelse varierar i tydlighet och omfattning.

Det är även oklart i vilken utsträckning kommunfullmäktige får en samlad och tillräcklig bild av hur programmet genomförs och om de åtgärder som vidtas är ändamålsenliga i förhållande till programmets ambitioner. Eftersom programmet är kommunövergripande och beslutats av kommunfullmäktige, är det av stor vikt att revisorerna följer upp

verkställigheten och bedömer om kommunstyrelsen och nämnderna fullgör sina uppgifter.

Mot denna bakgrund har revisorerna i Habo kommun beslutat att granska implementeringen av Programmet för hållbar miljö 2020–2030. Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna säkerställer en ändamålsenlig implementering av programmet i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Granskningen ska belysa om det finns tillräckliga strukturer, om arbetet konkretiserats, om uppföljning sker systematiskt och om återrapporering till fullmäktige möjliggör insyn i måluppfyllelse och resultat.

Syfte och avgränsning

Granskningens syfte är bedöma huruvida kommunstyrelsen och nämnderna har säkerställt en ändamålsenlig implementering av Programmet för hållbar miljö 2020 – 2030 i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Granskningen omfattar endast implementeringen av Program för hållbar miljö 2020–2030 enligt kommunfullmäktiges beslut. Den fokuserar på kommunstyrelsen och facknämnderna; kommunala bolag beaktas endast indirekt. Endast delar av programmet där uppföljningsdata finns analyseras, och inga egna effektmätningar görs. Externa aktörers involvering granskas inte särskilt, men kan beaktas i åtgärdsbedömningar. Tidsmässigt avgränsas granskningen till perioden 2020–2024, med fokus på de senaste två åren.

Revisionsfråga

Har kommunstyrelsen och nämnderna säkerställt en ändamålsenlig implementering av Programmet för hållbar miljö 2020–2030 i enlighet med kommunfullmäktiges beslut?

Underliggande frågeställningar

- Finns det en ändamålsenlig struktur och organisation för att genomföra Programmet för hållbar miljö 2020–2030 inom kommunstyrelsen och nämnderna?
- Har kommunstyrelsen och nämnderna brutit ner och konkretiserat programmets övergripande mål till tydliga, mätbara och verksamhetsanpassade mål och indikatorer?
- Genomförs aktiviteter och åtgärder som är relevanta, konkreta och ändamålsenliga i förhållande till programmets mål och intentioner?
- Följer kommunstyrelsen och nämnderna upp sitt arbete systematiskt, och används resultaten för styrning, analys och förbättring?
- Rapporterar kommunstyrelsen till kommunfullmäktige på ett sätt som är tydligt, relevant och tillräckligt för att möjliggöra uppföljning av programmets implementering och resultat?
- Agerar kommunstyrelsen i sin roll som kommunövergripande ledande nämnd vid brister eller behov av utveckling i genomförandet av programmet?

Metod och granskningsinriktning

I Bilaga A återfinns bedömningskriterier för granskningen.

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, statistiska analyser samt genom intervjuer med representanter från kommunstyrelsen och nämnder. Bedömningen utgår från fastställda frågeställningar och kriterier baserade på fullmäktiges beslut, programmets innehåll och god revisionssed. Resultat och måluppfyllelse redovisas separat som stöd för analysen. Intervjuer har genomförts enligt följande uppdelning och med följande befattningshavare:

- Intervju 1: Kommunstyrelsens presidium
- Intervju 2: Kommundirektör & Miljö- och hållbarhetsstrateg

- Intervju 3: Miljöchef & Miljöinspektör
- Intervju 4: Skolchef & Biträdande utbildningschef
- Intervju 5: Socialchef
- Intervju 6: Kultur- och fritidschef & Biträdande kultur- och fritidschef
- Intervju 7: Teknisk chef

Granskningen har delats in i följande sju faser:

- Planering av intervjuer.
- Samla fakta/underlag genom intervjuer och dokumentgranskning.
- Genomgång, sammanställning och analys av insamlat material. Vid behov komplettering med mer material.
- Framtagning av viktiga iakttagelser och rekommendationer samt svar på revisionsfråga.
- Rapportskrivning inkl. sakavstämning.
- Presentation av granskning till revisorer.
- Godkänd rapport skickas till berörda nämnder & revisorer.

Revisionskriterier

Revisionskriterierna utgörs av kommunfullmäktiges beslutade program (Program för hållbar miljö 2020–2030), kommunallagens krav på ansvar, ledning och uppföljning (6 kap.), samt principer enligt god revisionssed gällande styrning, genomförande och kontroll inom kommunal verksamhet.

Av de tjänsteskrivelser (2018-05-28, 2020-02-18, 2020-06-02 & 2024-07-09) Deloitte har tagit del av framgår att någon typ av program för hållbar miljö har funnits i olika former sedan 2009. Den nuvarande versionen och det nuvarande namnet har varit gällande sedan 2020, men med ständig förbättring av innehåll, struktur, resultatuppföljning och arbetssätt. Den senaste revideringen klubbades 2024 och innebar en rad förändringar.

Bland annat skapades fem nya mål, fyra gamla mål ströks och 11 mål justerades. Därtill omarbetades de indikatorer som kopplas till varje mål, och ansvariga- och medverkande förvaltningar till varje indikator justerades och kompletterades. Slutprodukten är ett program bestående av 24 mål och 70 indikatorer fördelade mellan fyra fokusområden:

- En klimatsmart kommun
- Hållbar konsumtion och produktion
- Hållbart nyttjande av natur, vatten och mark
- Utbildning, kommunikation och engagemang

Enligt information från miljö- och hållbarhetsstrateg har arbetssätten förändrats successivt sedan programmet antogs 2020. Fram till 2022 skedde uppföljning manuellt i olika Excelfiler. Under 2023 och 2024 utvecklades uppföljningen med hjälp av systemstöd, för att 2025 genomföra all verksamhetsplanering och rapportering i Hypergene. Även förvaltningarnas rapportering av deras arbete med miljöprogrammet har enligt information från miljö- och hållbarhetsstrategen utvecklats sedan programmet antogs 2020. 2025 sker rapportering per tertial.

Efter den senaste revideringen har även ett antal till viss del parallella program integrerats i Program för hållbar miljö.

Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring har skett genom Deloittes interna kvalitetssäkringssystem. Rapporten har även kvalitetssäkrats av de intervjuade personerna.

2. Granskningsresultat

Utifrån genomförda intervjuer och granskat material har en övergripande beskrivning av Habo kommuns implementering av Program för hållbar miljö 2020 – 2030 gjorts nedan. De iakttagelser som framkommit till följd av intervjuer och dokumentstudier redogörs under den rubrik som ansetts mest lämplig.

2.1 Finns det en ändamålsenlig struktur och organisation för att genomföra Programmet för hållbar miljö 2020–2030 inom kommunstyrelsen och nämnderna?

Av Program för hållbar miljö framgår att programmet fungerar som ett styrdokument för kommunens verksamheter och helägda bolag. Programmet utgör underlag för verksamhetsplanering, och de verksamheter som omfattas av programmet har ett gemensamt ansvar för att vidta åtgärder och arbeta för programmets måluppfyllnad. Av programmet framgår vidare att det är kommunens verksamheter och bolag som ansvarar för att ta fram årliga handlingsplaner som bidrar till deras måluppfyllelse av programmet, utifrån deras möjlighet att påverka utvecklingen. Kommunstyrelsen ansvarar för programmets genomförande, dess uppföljning och översyn, men en strategisk styrgrupp för strategiska frågor finns för att säkerställa en politisk förankring i de beslut som kan komma att behöva fattas. De åtgärder och aktiviteter som framgår av respektive verksamhets och bolags årliga handlingsplaner finansieras av verksamheterna och bolagen själva inom ordinarie budget och budgetprocess. Däremot finns en miljömålspott verksamheterna och bolagen kan ta del av för genomförande av de åtgärder som bidrar miljöprogrammets mål, i syfte att stärka incitamenten för genomförande av miljörelaterade åtgärder.

Av intervjuerna framgår att det övergripande ansvaret för alla kommunens styrdokument, inklusive miljöprogrammet, ligger på kommunledningskontoret. Formellt sätt ägs programmet av kommunstyrelsen, där det enligt intervjuerna är politiskt förankrat på hög nivå. Kommunstyrelsen utövar sitt ansvar för programmet på olika sätt – bland annat

genom att ta del av återkommande rapportering från förvaltningarna och de kommunala bolagen. Förvaltningarnas och bolagens rapportering av sitt hållbarhetsarbete är likställt med övrig verksamhetsrapportering. Rapportering sker per tertiäl i systemet Hypergene, och sammanställs enligt intervjuerna av miljö- och hållbarhetsstrategen innan det når kommunstyrelsen. Rapportering sker sedan en tid tillbaka enligt en ny rapporteringsmodell. Av utdrag ur Hypergene framgår att alla mål förvaltningen har att arbeta med behöver redovisas och kommenteras, oavsett om målet aktivt arbetats med eller inte. Av intervjuerna uppges arbetssättet bidra med ytterligare struktur och tydlighet. Flera av de intervjuade tjänstepersonerna beskriver att hållbarhetsarbete inte är förvaltningens eller nämndens huvuduppdrag, men att mål och indikatorer har integrerats i områden relevanta för respektive förvaltning. Vissa av förvaltningarna uppges att de har en utsedd hållbarhetsperson på förvaltningen som ansvarar för rapportering av förvaltningens mål och indikatorer och deltar i kommunens hållbarhetsgrupp. Miljö- och hållbarhetsstrategens roll i att tolka miljöprogrammets mål och indikatorer för att göra de relevanta för varje verksamhet lyfts av samtliga intervjuade tjänstepersoner.

Kommundirektören förklarar att hens ansvar är att samordna och skapa en helhet i kommunens satsningar, vilket för miljöprogrammet bland annat innebär att skapa förutsättningar för miljö- och hållbarhetsstrategen att bedriva sitt arbete. Miljö- och hållbarhetsstrategen ansvarar enligt intervju för det strategiska genomförandet av programmet, medan kommundirektören ansvarar för att de organisatoriska förutsättningarna finns på plats. Miljö- och hållbarhetsstrategen, med sin helhetsbild av programmets implementering, uppges att hen i sin roll bidrar till samordning mellan

förvaltningarna genom att identifiera förvaltningars mål som går i samma riktning och knyta ihop arbetet mellan dem. Miljö- och hållbarhetsstrategen uppges därtill ha en rådgivande funktion för alla förvaltningar, där arbete i silos motverkas delvis genom miljö- och hållbarhetsstrategens samordning, men även genom att varje förvaltnings fokusområden tydliggörs genom det gemensamma rapporterings- och planeringssystemet Hypergene.

Av flera intervjuer framhålls att organisationen och strukturen kring programmet är tydligare idag än vid dess antagande, och att såväl förankringen som ansvarsfördelningen blivit starkare och bättre. Kontaktytorna mellan förvaltning och kommunledningsgruppen, främst miljö- och hållbarhetsstrateg, beskrivs som flexibla och lättillgängliga, med god tillgång till stöd i det praktiska arbetet. Olika förvaltningar uppges av intervjuerna naturligt ha olika förutsättningar och aktivitetsnivåer i sitt miljöarbete. Vissa förvaltningar har större möjlighet att bidra till programmets måluppfyllelse än andra – även fast varje förvaltning kan bidra med något. Förvaltningar som tydligare än andra styrs av lagar uppges ha svårare att på ett naturligt sätt anpassa sitt dagliga arbete efter miljöprogrammet. I de fallen sker snarare måluppfyllelse av målen genom att på ett kvalitativt beskriva hur förvaltningen arbetar och bidrar utifrån bästa förmåga. Vissa mål uppges av de förvaltningarna behöva tolkas på förvaltningsnivå för att bli relevanta både ur miljöprogrammets och förvaltningens perspektiv. Strukturen är enligt intervjuerna satt till att varje förvaltning själv formulerar åtgärder de utifrån sina förutsättningar ska vidta under året. Samtidigt framhålls att programmet är politiskt beslutat, vilket inte gör det valbart att arbeta eller inte arbeta utefter det.

Bedömning och kommentarer

Vår samlade revisionella bedömning är att det **i huvudsak** finns en ändamålsenlig struktur och organisation för att genomföra Programmet för hållbar miljö 2020–2030.

Vår bedömning baseras på nedanstående iakttagelser, kommentarer och slutsatser:

Bedömningen utgår från vad som enligt Programmet för hållbar miljö och kommunallagen krävs för en tydlig ansvarsfördelning och fungerande samordning mellan

kommunstyrelsen och nämnderna. Av programmet framgår tydligt hur ansvar för planering, genomförande, finansiering och måluppfyllelse är fördelat mellan kommunens verksamheter och helägda bolag. Av intervjuerna framgår att kommunstyrelsen är formell ägare av programmet, med kommundirektören i en samordnande roll och miljö- och hållbarhetsstrategen som ansvarig för det strategiska genomförandet. De rapporteringar kommunstyrelsen nås av per tertiäl samt det hållbarhetsboksut som upprättas på årsbasis bedömer vi ge kommunstyrelsen god grund för uppsikt av programmet. Flera av tjänstepersonerna betonade att programmet har blivit tydligare än tidigare, med en mer uttalad ansvarsfördelning mellan förvaltningarna, vilket minskar risken för oklarheter. Programmet bedöms vara väl infogat i ordinarie verksamhetsstrukturer och i det dagliga arbetet hos flera förvaltningar, men med vissa svårigheter bland andra förvaltningar att på ett naturligt sätt applicera programmets mål, där större tolkning på förvaltningsnivå krävs. Även här framhölls miljö- och hållbarhetsstrategens stöd som en förutsättning för att kunna översätta programmets mål till relevanta insatser.

Sammantaget pekar såväl intervjuerna som skriftliga underlag på att det finns en övergripande modell för ansvarsfördelning som är känd och accepterad i organisationen. Strukturen är integrerad i den ordinarie styrningen, understöds av både ett gemensamt uppföljningssystem och en central stödfunktion, och har successivt blivit tydligare. Det finns dock skillnader i hur långt förvaltningarna kommit i att tolka och applicera miljöprogrammet, både beroende på förvaltningarnas storlek och uppdrag, vilket gör att strukturens genomslag inte är helt jämn i hela organisationen.

2.2 Har kommunstyrelsen och nämnderna brutit ner och konkretiserat programmets övergripande mål till tydliga, mätbara och verksamhetsanpassade mål och indikatorer?

Som nämnts under tidigare underliggande frågeställning innehåller programmet för hållbar miljö fyra fokusområden, 24 mål och 70 indikatorer. Målen är fördelade mellan de olika fokusområdena, där indikatorerna tydliggör hur respektive måls progression kan mätas. Av programmet framgår också vilken eller vilka verksamheter eller kommunala

bolag som är ansvariga för att varje mål uppfylls. Av programmet framgår inte specifika tolkningar till nämndnivå av respektive mål. Däremot framgår av respektive förvaltnings årliga handlingsplaner hur varje delmål konkretiseras inom verksamheten. Hur väl målen konkretiseras och verksamhetstolkats varierar mellan de olika förvaltningarna, både till detaljnivå och ambitionsnivå, där vissa förvaltningar tydligt beskriver sina planerade åtgärder för varje relevant mål, medan andra skriver att de följer de rutiner som finns. Till viss del förklaras detta under intervjuer bero på att vissa förvaltningar naturligt har större ansvar och påverkansmöjligheter i måluppfyllelsen av programmet än andra förvaltningar.

Av intervjuerna framgår generellt att tjänstepersonerna upplever att en tydlig verksamhetsanpassning och konkretisering av programmets mål har skett. Tidigare uppges det av intervjuerna ha varit svårt att uttyda vilken verksamhet som ansvarade för vad i programmet – numera är det tydligt utpekade vilken verksamhet som är huvudansvarig och vilka verksamheter som är medansvariga för varje mål och indikator. Målen och dess indikatorer har blivit tydligare efter förbättringsarbete, där bland annat förvaltningar och näringsliv numera tydligt skiljs åt. Av intervjuerna framgår vidare en tydlig ambition om att alla mål ska vara mätbara genom de indikatorer som tillhör varje mål, som innehåller siffror i de fall det är möjligt. Vissa av de mål som framgår av programmet är lättare att mäta och sätta målvärden på, medan andra inte tillåter sig mätas med exakta siffror. I de fallen mäts i stället progression, trender och liknande i en samlad bedömning. Framstegsbedömningen av de målen riskerar enligt intervjuerna till sin natur att innehålla en viss grad av subjektivitet, men med tydliga rutiner för hur även sådana bedömningar likvärdiga över tid.

På verksamhetsnivå bryts sedan programmets övergripande mål ned till konkreta aktiviteter inom förvaltningens verksamhetsområden. Indikatorerna kan ibland behöva tolkas något för att passa förvaltningens verksamhet, och i vissa verksamheter kan kvantitativa mål behöva beskrivas i mer kvalitativa former, exempelvis genom att beskriva genomföra aktiviteter och insatser. Vissa indikatorer lyfts av intervjuerna kunna vara svåra att mäta alls inom vissa verksamheter, där rapporteringen av just de målen kan behöva skruvas på för att ligga i linje med programmets intentioner. För de förvaltningar

som har tydliga lagar, planer och regionala mål att följa upplevs miljöprogrammet på ett övervägande smidigt sätt ha integrerat dessa i de redan existerande målen och indikatorerna. I vissa verksamheter kan kvantitativa mål passa sämre, där i stället kvalitativa beskrivningar av insatser och aktiviteter istället får användas för att mäta efterlevnad av mål och indikatorer – exempelvis inom utbildningsverksamheten. En gemensam uppfattning bland de intervjuade är att det är naturligt att inte alla mål är lika relevanta för alla förvaltningar.

Vid sakavstämning av rapporten framgår att nämnderna inte har mandat att konkretisera eller bryta ned målen i miljöprogrammet. Däremot har nämnderna i att uppdraga att koppla ihop konkreta åtgärder med de mål som respektive nämnd ansvarar för att bidra inom. Av intervjuerna framgår vidare att de mål som är baserade helt eller delvis på regionala- eller nationella mål och åtaganden har varit svårare att formulera indikatorer för. Vid sakavstämning av rapporten framgår kommunen inte har mandat att ändra eller korrigera indikatorerna för de lokala och regionala målen som integrerats i miljöprogrammet. Däremot har indikatorerna omformulerats något för att passas in och inkluderas i miljöprogrammets, och för att tydligare koppla de till det dagliga hållbarhetsarbetet för varje verksamhet genomför. Vissa mål och indikatorer uppges av intervjuerna sakna en direkt koppling till det arbete som till vardags genomförs i verksamheterna.

Verksamhetsanpassningen sker enligt intervjuerna främst genom att verksamheterna själva får välja vilka åtgärder de ska arbeta med utifrån deras förutsättningar, inom ramen för de övergripande målen och de fastställda indikatorerna. För att inte några mål ska falla mellan stolarna har kommundirektör och miljö- och hållbarhetsstrategen en kontrollfunktion som säkerställer att alla mål hanteras.

Bedömning och kommentarer

Vår samlade revisionella bedömning är att programmets mål och indikatorer **till stor del har konkretiserats och anpassats till nämndernas och förvaltningarnas verksamheter.**

Vår bedömning baseras på nedanstående iakttagelser, kommentarer och slutsatser:
Vår samlade revisionella bedömning är att programmets mål har brutits ner och konkretiserats till stor del, men att det finns variationer mellan förvaltningarna när det gäller hur väl anpassningen till den egna verksamheten genomförts.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att säkerställa att programmets intentioner konkretiseras, medan nämnderna ansvarar för att tolka målen till sin egen verksamhet. Alla mål har indikatorer, men vissa är breda och svårsmätta, vilket enligt plan gör det nödvändigt att låta nämnderna översätta dem till relevanta lokala mål. Ett utvecklingsarbete har pågått för att säkerställa att samtliga mål har indikatorer, även om vissa områden fortfarande kräver bedömning av trender och kvalitativa bedömningar snarare än exakta siffror. Alla indikatorer är inte lämpliga för alla förvaltningar, och vissa verksamheter arbetar utifrån ett grunduppdrag som gör det svårt att skapa kvantitativa, mätbara indikatorer. Det framgår variation i hur väl förvaltningarna har brutit ned respektive relevanta mål inom sin egen verksamhet, och även på vilken detaljnivå planerade åtgärder beskrivs i handlingsplaner. Detta kan äventyra i till vilken grad programmets mål arbetas med inom varje förvaltning, och hur träffsäkra uppföljningarna av varje mål blir.

Sammantaget visar både intervjuerna och de underlag som studerats att det på ett övergripande plan finns indikatorer och mål för samtliga områden, men att deras relevans och precision varierar. Vissa mål är enkla att omsätta i mätbara resultat, medan andra förblir mer kvalitativa och svårare att följa upp. Detta gör att det finns en fungerande struktur, men att förutsättningarna och till viss del arbetssätten inte är helt likvärdiga mellan verksamheterna.

2.3 Genomförs aktiviteter och åtgärder som är relevanta, konkreta och ändamålsenliga i förhållande till programmets mål och intentioner?

Av förvaltningarnas årliga handlingsplaner presenteras de åtgärder och aktiviteter som planeras att genomföras under året för att bidra till miljöprogrammets måloppfyllelse.

Som nämnts under tidigare underliggande frågeställning kan detaljnivån på beskrivningen av åtgärderna variera mellan förvaltningarna. Av intervjuerna framgår att konkreta aktiviteter och åtgärder enligt en tydlig struktur planeras och genomförs av respektive förvaltning, kopplat till de mål och indikatorer som bedömts relevanta. På så sätt anpassas aktiviteterna och åtgärderna efter varje verksamhets förutsättningar, vilket av intervjuerna argumenteras leda till verksamhetsnära och relevanta aktiviteter utan att inskränka på förvaltningarnas grunduppdrag. Planeringen har enligt intervjuerna blivit mer flexibel och dynamisk, där mål och aktiviteter kan justeras under året om behov eller möjligheter uppstår. Av intervjuer med förvaltningscheferna framgår konkreta och relevanta exempel kopplade till specifika mål, där åtgärderna anpassats efter verksamheternas ansvarsområden. Även exempel på samarbeten med externa aktörer lyfts, såsom lokala föreningar. Av intervjuerna påpekar en förvaltningschef att de behöver prioritera mellan olika åtgärder för att resurserna ska räcka till. Alla planerade åtgärder kan enligt förvaltningschefen inte alltid genomföras i full omfattning, och vissa aktiviteter får ibland skjutas på framtiden – hen försäkrar dock att ett kontinuerligt arbete direkt kopplat till programmets intentioner alltid pågår.

Av de uppföljningar som genomförs framgår tydligt att de mål som respektive förvaltning arbetar mot kommenteras, oavsett om förvaltningen har genomfört någon åtgärd eller aktivitet under året. Arbetssättet anses vara en förbättring från tidigare år, där motivering kring uteblivna åtgärder enligt intervju stärker ansvarstagandet och transparensen i uppföljningen.

Av intervjuerna ges både exempel på mål som genererat framgångsrika åtgärder och exempel på mål som ännu inte genererat några åtgärder eller aktiviteter. Målet om produktion av förnybar el har enligt intervjuerna inte bara uppnåtts, utan överträffats. Likaså har arbetet med hållbar konsumtion och produktion, särskilt inom kostenheten och upphandling lett till stora framsteg. Exempelvis har kommunen arbetat med cirkulära inköp med särskild vägledning för förvaltningarna. Vidare har satsningar inom klimatanpassning lett till budgetförslag om investeringar, och kommunen har bland annat arbetat med temadagar i skolan, minskat matsvinn, hållbar upphandling, främjande av friluftsliv, utveckling av laddinfrastruktur och minskad bränsleförbrukning i den kommunala fordonsflottan. Kommundirektör och miljö- och hållbarhetsstrateg signalerar

dock tydligt att mål som just nu inte aktivt arbetas med inte riskerar att falla mellan stolarna – situationen kring de målen bevakas noggrant av miljö- och hållbarhetsstrateg som har en överblick över alla antagna mål. Insatser kommer att initieras, alternativt kommer inaktuella mål att omvärderas.

Bedömning och kommentarer

Vår samlade revisionella bedömning är att aktiviteter och åtgärder **till stor del** är relevanta och ändamålsenliga i förhållande till programmets mål och intentioner.

Vår bedömning baseras på nedanstående iakttagelser, kommentarer och slutsatser:

Av handlingsplanerna presenteras tydligt vilka konkreta åtgärder som planeras för respektive år. Intervjuerna bidrar med ytterligare exempel på åtgärder som har genomförts, håller på att genomföras och som planeras att genomföras framåt.

Produktion av förnybar el samt arbetet med cirkulära inköp som fått praktisk tillämpning ges som exempel. Mycket aktivitet har skett inom energieffektivisering, transporter, avfallshantering och laddinfrastruktur, för att nämna ett antal tekniska områden. Därtill har åtgärder skett iför att minska matsvinn, hållbar upphandling och undervisning.

Samtidigt lyftes att mål kopplade till biologisk mångfald och klimatomställning är mer komplexa och därmed svårare att omsätta i direkta åtgärder. Det ges även exempel på mål där inga aktiviteter eller åtgärder ännu har vidtagits.

Kommunstyrelsen framhöll att aktiviteter sker i samtliga nämnder, men på olika nivåer och med varierande genomslag. De pekade särskilt på klimatanpassningsåtgärder som exempel på insatser som också påverkat budgetdiskussionerna.

Vår bedömning är att de aktiviteter som genomförs i huvudsak är relevanta och i linje med programmets intentioner, men att mindre variation mellan nämnderna och tydligare central styrning mot måluppfyllelse hade kunnat leda till än högre effektivitet.

2.4 Följer kommunstyrelsen och nämnderna upp sitt arbete systematiskt, och används resultaten för styrning, analys och förbättring?

Av Program för hållbar miljö framgår att drivandet och utvecklingen av miljöprogrammet är ett långsiktigt arbete. Såväl kommunens verksamheter som helägda bolag följer upp sitt eget genomförande av programmet per tertial och tar fram handlingsplaner på årsbasis. Kommunstyrelsen följer enligt programmet årligen upp de beslutade målen och indikatorerna för att följa arbetets utveckling. Resultatet redovisas sedan i kommunens årsredovisning.

Som en del av granskningen har Deloitte granskat förvaltningarnas och koncernbolagens verksamhetsplaner, handlingsplaner och uppföljningar. Av verksamhetsplanerna framgår tydligt vilka mål varje förvaltning planerar att arbeta med under det kommande året. I handlingsplanerna framgår mer omfattande bland annat vilka åtgärder förvaltningen planerar att göra i linje med varje mål, beskrivning av det planerade arbetet och eventuella kommentarer. I uppföljningarna kommenterar, som nämnts under tidigare underliggande frågeställning, varje förvaltning de mål i miljöprogrammet de arbetar med, även om ingen åtgärd eller aktivitet har skett under det innevarande året.

Samtliga intervjuer bekräftar att uppföljning sker per tertial, med ett årligt hållbarhetsbokslut. Av intervjuerna beskrivs vidare att kommunen har byggt upp en systematisk uppföljningsprocess där Hypergene fungerar som centralt verktyg. Systemet likställer rapportering av hållbarhetsmål med ekonomi och andra verksamhetsrelaterade data och möjliggör att samla rapportering från samtliga förvaltningar och kommunala bolag. För varje tertial ska, som nämnts under tidigare underliggande frågeställningar, förvaltningen lämna kommentarer kring status och genomförande för varje mål inom programmet som förvaltningen arbetar med. Den data som samlas in används också som underlag till hållbarhetsbokslutet. Av intervjuerna framgår att kommunstyrelsen använder underlagen från tertialredovisningarna och hållbarhetsbokslutet som underlag för diskussion, beslut och styrning av prioriteringar. Underlagen används även av kommunledningskontoret för att analysera orsaker till avvikelser och diskutera förbättringar. Vid behov eller om förvaltningarna själva efterfrågar det återkopplar miljö-

och hållbarhetsstrategen till förvaltningarna om något behöver förtydligas eller utvecklas. Förvaltningarna lyfter under intervjuerna miljö- och hållbarhetsstrategens viktiga roll i att samla och analysera resultaten av förvaltningarnas arbete. Förvaltningarna nås av återkoppling av sitt arbete främst efter kommunledningsgruppens möten och i samband med hållbarhetsbokslutet – samt däremellan om det efterfrågas. Återkopplingen uppges av flera intervjuade bidra till en förståelse för helheten av arbetet som sker i linje med miljöprogrammet.

Enligt intervjuerna används uppföljningsunderlaget internt inom flera förvaltningar som diskussionsunderlag för att analysera vad som fungerar bra, vad som behöver utvecklas och vad som behöver prioriteras kopplat till miljöprogrammet – i vissa fall även vilka investeringar som behöver genomföras. Av andra intervjuer framgår det att användningen av resultaten varierar. De mål som bygger regionala åtgärdsprogram, som integrerats i programmet, bedöms utifrån samma definitioner som programmets andra mål ("Påbörjad", "Halvvägs" eller "Genomförd"). Bedömningen av programmets mål sker enligt intervjuerna främst baserat på förvaltningarnas egna tertialrapporteringar genom Hypergene.

Det råder en samstämmighet mellan intervjuobjekten att uppföljningen och styrningen av miljöprogrammets framsteg är tillitsbaserat. Förvaltningarnas egen rapportering av sina framsteg inom varje mål ligger till grund för de sammanställningar som sker av miljö- och hållbarhetsstrategen, och som slutligen leder till det årliga hållbarhetsbokslutet. Miljö- och hållbarhetsstrategen följer dock upp signaler om avvikelser eller om något verkar motsägelsefullt eller bristfälligt redovisat. Det tillitsbaserade ledarskapet är tydligt även vad gäller arbetet och styrningen av miljöprogrammet. Kommundirektören framhåller att uppföljningarna inte är avsedda att leda till pekpinnar eller detaljstyrning av förvaltningarnas arbete med programmet. I stället ska uppföljningarna leda till analys och dialog, både inom förvaltningen och mellan förvaltning och kommunledning. Om en förvaltning exempelvis har sämre progression inom ett mål än vad de förväntat sig ses det som en signal om att analysera orsaker och diskutera förbättringar, snarare än att kräva nya handlingsplaner.

Uppföljningen beskrivs av miljö- och hållbarhetsstrategen som en process där förbättringsförslag och rekommendationer samlas, snarare än formella krav på korrigerade arbetssätt, handlingsplaner och åtgärder. Förbättringsförslag lyfts på så sätt systematiskt både efter tertialrapporter och framför allt hållbarhetsbokslut för att identifiera utvecklingsområden. Erfarenheterna från analyserna och eventuella förbättringsförslag delas i kommunledningsgruppen för att därifrån spridas vidare till varje förvaltning, vilket enligt intervjuerna dessutom leder till lärande mellan förvaltningarna.

Den tillitsbaserade styrningen återspeglas även i kommunstyrelsens roll i uppföljningen av miljöprogrammet. Kommunstyrelsen följer främst upp arbetet med programmet genom att ta del av de analyserade rapporterna från miljö- och hållbarhetsstrategen. Kommunstyrelsens presidium uppger själva att den rapportering de får till sig är tydlig och att den möjliggör kommunstyrelsen att hålla sig uppdaterad på programmets progression och vid behov fatta beslut om korrigerande åtgärder – vilket ännu inte behövs. Även av kommunstyrelsen lyfts att förvaltningarna har utrymme att förklara eventuella avvikelser och hur de planerar att råda bot på det, samt närheten till miljö- och hållbarhetsstrategen som signalerar till kommunstyrelsen om något uppstår mellan de ordinarie rapporteringstillfällena. Av intervjuerna framgår att kommunstyrelsen endast går in och styr förvaltningarna mer aktivt om det finns tydliga problem eller avvikelser.

Kommunens hållbarhetsbokslut för 2024 presenterar statistik för åren 2018 – 2024, där miljöprogrammet har varit gällande sedan 2020. Fokusområdet "Klimatsmart kommun", i hållbarhetsbokslutet, kallat "Minskad klimatpåverkan", uppges vara delvis uppfyllt och är det fokusområde som under perioden bedöms vara längst från helt uppfyllt. Under 2024 har de totala utsläppen dubblerats jämfört med 2020, och ökat med 48% sedan 2023. Därtill har den totala energianvändningen ökat med 22% sedan 2020, och endast 30% av energin är från förnybara källor. Den totala förnybara energiproduktionen minskade med 75% mellan 2023 och 2024, främst på grund av den nedlagda fjärrvärmeproduktionen i kommunen. Istället finns idag ett samarbetsavtal med Jönköpings kommun där fjärrvärme produceras och distribueras till Habo kommun. Detta gör att kommunen 2024

producerade 6 071 MWh förnybar energi exklusive el, jämfört med 24 977 MWh år 2023. Detta går att jämföra med målet om att producera minst 30 000 MWh förnybar energi 2030, vilket kommunen 2024 är 80% ifrån.

Sammantaget innebär förändringarna i fjärrvärmeproduktionen att utsläppen av koldioxid relaterat till energi har ökat från 1,4 ton CO₂e 2023 till 400 ton CO₂e 2024, eller 28 471%.

Den totala kommunala förnybara elproduktionen (ej energianvändning) från småskalig vattenkraft och solceller har ökat med 20% mellan 2023 och 2024 till en nivå av 2 867 MWh, vilket är nära målet på 3 000 MWh senast år 2030.

Ett av de globala hållbarhetsmålen kommunen själva pekar ut som prioriterat är ”Hållbar energi för alla”. Därtill har kommunen formulerat följande mål (och indikatorer) i miljöprogrammet:

1. Kommunen ska arbeta systematiskt för minskad klimatpåverkan (*mängd totala utsläpp av koldioxid*) – **Dubblats sedan 2020, ökat 48% sedan 2023. Koldioxidutsläpp relaterat till energi ökat med 28 471% sedan 2023.**

5. Kommunen ska arbeta med energieffektiviseringar och energianvändningen ska årligen minska (*mängd energianvändning*). **Total energianvändning har ökat med 22% sedan 2020.**

6. Kommunen ska under åren 2020–2030 endast använda energi från fjärrvärme och/eller förnybara källor (*andel energi från förnybara källor*). **30% av använd energi 2024 är från förnybara källor.**

8. Kommunen ska distribuera minst 30 000 MWh/år förnybar energi (exklusive el) senast år 2030 (*total kommunal förnybar energidistribution*). **80% ifrån målet 2024.**

Bedömning och kommentarer

Vår samlade revisionella bedömning är att uppföljningen till stor del sker systematiskt och används för styrning, analys och förbättring, även om metoder och tyngdpunkt varierar mellan nämnderna.

Vår bedömning baseras på nedanstående iakttagelser, kommentarer och slutsatser:

Såväl styrdokument som intervjuer visar på en etablerad struktur för uppföljning genom Hypergene, tertialrapporter och hållbarhetsbokslut. Alla mål måste numera kommenteras, även om inga åtgärder har genomförts, vilket innebär att inga delar kan lämnas utan redovisning och risken att något faller mellan stolarna under en längre tid minimeras. Uppföljningen används i kommunledningsgruppen för att analysera orsaker till avvikelser och diskutera förbättringar. Arbetet beskrevs som tillitsbaserat, med fokus på lärande snarare än formella krav på åtgärdsplaner.

Även på förvaltningsnivå sker analys av uppföljningarna för att identifiera trender och styra resurser, vilket kan ligga till grund för långsiktiga investeringsbeslut. Alla förvaltningar rapporterar sitt arbete i Hypergene och att detta leder till synlighet för deras insatser, även om de i vissa fall och för vissa förvaltningar är småskaliga. Återkopplingen från miljö- och hållbarhetsstrategen och hållbarhetsbokslutet framhålls ge perspektiv på det egna arbetet i relation till kommunens helhet.

Miljöprogrammet ska inte utvärderas fullt ut förrän 2030. Däremot är vissa av målen formulerade på ett sådant sätt att de går att utvärdera löpande under hela perioden. Ett av målen som redogörs för ovan (mål 8), där kommunen just nu är 80% från målvärdet, ska inte utvärderas skarpt förrän 2030. Två av målen (mål 5 & 6) gäller uttryckligen för hela perioden, medan ett av målen (mål 1) ska arbetas med systematiskt. Med bakgrund i det kan sägas att mål 5 och mål 6, som går att utvärdera löpande, i nuläget inte uppnås. Om mål 5 ska utvärderas utifrån en genomsnittlig minskning per år för åren 2020 – 2030 behöver en stor förbättring ske under programmets kvarvarande år. Med reservation för att mål 1 ska arbetas med systematiskt och att mängden koldioxidutsläpp inte uttryckligen behöver minska årligen behöver kommunen åtminstone vända den kraftigt negativa utvecklingen av koldioxidutsläpp och minska sina koldioxidutsläpp med 48% till 2030 för att nå målet. Detta baserat på 2024 års utsläppsnivåer (1 595 ton) jämfört med utgångsvärdet 2020 (833 ton), där målet stipulerar att utsläppen av koldioxid ska minska. Detta kan potentiellt tyda på att uppföljningarna av de åtgärder som genomförs inte i tillräcklig utsträckning används till styrning, analys och förbättring.

Kommunen arbetar med tillitsbaserad styrning av förvaltningarnas arbete med miljöprogrammet, vilket såväl kommunstyrelsen som intervjuade tjänstepersoner uppger fungera väl. Det tillitsbaserade styrsystemet kan dock innebära att systematiken mellan

olika nämnder varierar, och eventuellt att motiverad styrning av kommunstyrelsen uteblir. Möjligen hade nämndernas arbete varit mer likställt, och möjligen hade vissa målområden utvecklats åt ett annat håll om styrning skedde genom en annan modell.

Sammantaget visar intervjuerna att det finns ett systematiskt arbetssätt med gemensamma verktyg och återkommande rapportering, vilket ger förutsättningar för analys och förbättring. Samtidigt framträder skillnader mellan nämnderna i hur detaljerad och resultatorienterad uppföljningen är, där vissa arbetar mer kvantitativt och andra mer kvalitativt.

2.5 Rapporterar kommunstyrelsen till kommunfullmäktige på ett sätt som är tydligt, relevant och tillräckligt för att möjliggöra uppföljning av programmets implementering och resultat?

Av intervjuerna beskrivs att politikerna främst får information om miljöprogrammet och dess utveckling i samband med tertialrapporterna. Vid tertialrapportering sker enligt intervjuerna såväl delredovisningar som dialoger, ibland organiserade som hela dagar där olika hållbarhetsfrågor diskuteras tillsammans med resultaten. En särskild punkt om hållbarhet ingår alltid i dialogerna vid tertialrapportering, vilket möjliggör för politikerna att både ställa frågor och föra diskussioner kring hållbarhet i allmänhet och miljöprogrammet i synnerhet. Enligt kommunstyrelsens presidium nås kommunfullmäktige av rapportering av programmets fortskridande minst årligen, med möjlighet till ytterligare information från miljö- och hållbarhetsstrategen vid behov. Däremot framgår av intervjuerna att flera av fullmäktiges ledamöter även sitter i nämnder, vilket ger de ledamöterna dubbla informationsvägar. Flera av de intervjuade förvaltningscheferna är positiva till att deras rapportering sammanställs av miljö- och hållbarhetsstrategen innan de når politiken, då politikerna på ett bättre sätt får en helhetsbild av kommunens samlade arbete.

Förvaltningarnas roll i rapporteringen är, som nämnts under tidigare underliggande frågeställning, att i Hypergene rapportera sitt arbete med miljöprogrammets mål och

indikatorer per tertial. Denna rapportering sammanställs enligt intervjuerna av miljö- och hållbarhetsstrateg, som samlar redovisningen och presenterar för fullmäktige.

Tidigare fanns enligt intervjuerna en särskild styrgrupp för miljöprogrammet bestående av både politiker och tjänstepersoner. Gruppen avvecklades i juni 2025, då sammansättningen inte upplevdes ändamålsenlig. Frågor rörande miljöprogrammet går numera i stället direkt till kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunstyrelsen, vilket ger politiken kontinuerlig återkoppling via de ordinarie politiska beslutsvägarna. Tjänstepersonernas perspektiv hålls i stället ihop genom inrättandet av en särskild miljögrupp där alla förvaltningar är representerade. Denna grupp rapporterar vidare till kommunledningsgruppen, där miljö- och hållbarhetsstrategen lyfter frågor vidare till politiken vid behov.

Av intervjuerna framgår vidare att hållbarhetsfrågorna kopplas till budgetprocessen. Som exempel ges klimatanpassningsarbetet, där en särskild investering föreslagits i budgeten för 2026 som en direkt följd av diskussioner kopplade till miljöprogrammet. Inför att miljöprogrammet beslutades presenterades det enligt intervjuerna för de olika partigrupperna. Miljö- och hållbarhetsstrategen besökte varje partigrupp och besvarade frågor och diskuterade programmet tillsammans med politikerna, vilket lyfts som ett tydligt tecken på den politiska förankringen miljöprogrammet haft sedan start. Flera av de intervjuade förvaltningscheferna understryker att kommunens politiker visar ett genuint intresse för det hållbarhetsarbete som pågår, och att frågor som rör hållbarhet regelbundet lyfts på politisk nivå.

Bedömning och kommentarer

Vår samlade revisionella bedömning är att rapporteringen till kommunfullmäktige i **huvudsak** sker på ett tydligt, relevant och tillräckligt sätt, även om viss information riskerar att bli alltför övergripande och därmed osynliggöra enskilda förvaltnings bidrag.

Vår bedömning baseras på nedanstående iakttagelser, kommentarer och slutsatser:

Av intervjuerna framgår att rapporteringen i första hand sker genom tertialrapporterna och hållbarhetsbokslutet. Tertialrapporteringarna bedömer vi vara tillräckligt detaljerade för att hålla fullmäktige uppdaterade på tertialbasis. Hållbarhetsbokslutet bedömer vi hålla en hög och transparent nivå med tydliga orsakssamband som ger fullmäktige goda grunder för beslut. Kommunstyrelsen står som avsändare av rapporteringen till fullmäktige som nås av en samlad rapporteringen, vilket ger fullmäktige en övergripande bild snarare än detaljer från enskilda förvaltningar. Miljö- och hållbarhetsstrategens roll framhålls som central även här, då hon ansvarar för att ta fram underlag och sammanställningar som redovisas för politiken.

Vissa förvaltningars bidrag till miljöprogrammets mål syns tydligare i den samlade rapporteringen än andras. Detta delvis beroende på hur lätta olika mål är att kvantifiera och hur lätta de är att redovisa, men även beroende på vad fullmäktige är mest intresserade av att få presenterat för sig. Vissa förvaltningars arbete och bidrag till miljöprogrammet riskerar naturligt att försvinna i helhetsperspektivet.

Sammantaget bedömer vi att kommunstyrelsen har en etablerad och tydlig struktur för rapportering till fullmäktige, som ger en övergripande och politiskt användbar bild. Samtidigt innebär den samlade modellen att vissa delar blir mindre synliga, vilket gör att bilden kan uppfattas som mer balanserad mot de områden där resultaten är kvantifierbara. Den aggregerade rapporteringsnivån ställer stora krav på att miljö- och hållbarhetsstrategen själv kan förklara varför en datapunkt ser ut som den gör, och vilken nämnd som bär ansvaret. Detta kan riskera att de underlag som genereras till fullmäktigenivå inte lämpar sig som beslutsunderlag. Med bakgrund i de underlag som når fullmäktige, tillsammans med de dialoger och heldagar som hålls i samband med tertialredovisningar bedömer vi att kommunstyrelsen i huvudsak rapporterar till kommunfullmäktige på ett sätt som är tydligt, relevant och tillräckligt.

2.6 Agerar kommunstyrelsen i sin roll som kommunövergripande ledande nämnd vid brister eller behov av utveckling i genomförandet av programmet?

Som avhandlats under inledningen av rapporten och under tidigare underliggande frågeställningar har miljöprogrammet i sig genomgått en rad förbättringsarbeten genom kommunstyrelsen – både sett till programmet i sig, men även hur ansvar fördelas, hur mål förtydligas och hur resultat rapporteras. Av intervjuerna och de underlag Deloitte har tagit del av framgår att detta har skett för att möta nya behov och förbättra styrningen av programmet.

I praktiken framgår att det är miljö- och hållbarhetsstrategen som har det största delegerade ansvaret för att bevaka samtliga miljöprogrammets mål och lyfta fram eventuella brister eller behov av åtgärder. Utöver miljö- och hållbarhetsstrategens ansvar och de rapporteringar som kommunstyrelsen nås av framgår av intervjuerna att styrningen av förvaltningarna är tillitsbaserad.

Som exempel på vidtagen åtgärd lyfts exemplet med gröna lån, gällande sedan januari 2025. Som framgått av tidigare underliggande frågeställning har inga åtgärder eller aktiviteter skett kring målet om gröna lån kopplade till fastighetsinvesteringar, vilket även framgår av de uppföljningar som sker till kommunstyrelsen. Detta beror på att inga sådana lån har tagits upp, då inga planerade fastighetsinvesteringar har genomförts. Frågan har enligt intervjuerna tagits upp i kommunledningsgruppen, där beslutet blev att ge frågan mer tid samtidigt som gruppen aktivt följer situationen. Av intervju med kommundirektör och miljö- och hållbarhetsstrateg framhölls detta som ett exempel på att brist på aktivitet eller åtgärd inom ett visst mål inte behöver signalera avvikelse, och att ett aktivt agerande från kommunstyrelsens sida kan vara att bevaka och invänta rätt förutsättningar.

Vidare framgår av intervjuerna att kommunstyrelsens ansvarar för att initiera korrigeringar och åtgärder vid avvikelser, men att det främst sker på förslag från miljö- och hållbarhetsstrateg eller kommundirektör. Det nyintroducerade tillvägagångssättet där varje mål förvaltningen arbetar mot måste kommenteras även om ingen åtgärd har skett uppges enligt intervjuerna ge miljö- och hållbarhetsstrategen och således kommunstyrelsen en tydligare överblick över eventuella brister eller behov av utveckling. De resultat som presenterats för kommunens politiker har enligt intervjuerna redan lett till att särskilda satsningar inom klimatanpassning diskuteras i samband med budget, vilket lyfts som exempel på hur identifierade utvecklingsmöjligheter leder till politiska

diskussioner och eventuella beslut. Av intervju med tjänstepersoner framhålls att det är på detta sätt kommunstyrelsens agerande tydligast märks – vid behov av budgetprioriteringar för att säkerställa att programmets mål nås, framför allt vid långsiktiga investeringar.

De intervjuade tjänstepersonerna uttrycker att de tydligast märker av kommunstyrelsens arbete med miljöprogrammet genom det samordnande arbetet som miljö- och hållbarhetsstrategen utför. Miljö- och hållbarhetsstrategen fungerar enligt intervjuerna som den naturliga kontaktytan mellan verksamheterna och politiken, med ansvar för uppföljning av målen, insamling av underlag och kommunikation med politiken. Gängse uppfattning bland de intervjuade tjänstepersonerna är att kommunstyrelsen i möjligaste mån inte detaljstyr det arbete som utförs, utan att det tillitsbaserade ledarskapet tillåter respektive förvaltning att arbeta efter sina förutsättningar. Enligt kommunstyrelsen får dessutom förvaltningarna själva förklara anledningarna till de eventuella avvikelserna, och själva föreslå hur det bäst åtgärdas. Vid tertialrapportering och hållbarhetsboksut ges kommunstyrelsen både ett helhetsperspektiv och insyn i hur varje förvaltnings arbete har fortlöpt, med möjlighet till återkoppling och åtgärder vid eventuella brister, främst genom miljö- och hållbarhetsstrategen. Därtill framhålls av tjänstepersonerna att kommunstyrelsen kan ta initiativ till nya satsningar genom den ordinarie budgetprocessen, vilket ger kommunstyrelsen möjlighet att styra arbetet med miljöprogrammet på ett mer strategiskt, proaktivt och långsiktigt sätt, snarare än att detaljstyra förvaltningarnas vardagliga arbete.

De utmaningar som framgår av intervjuerna är att arbetet med miljöprogrammet, som alla andra initiativ och verksamheter, utgår från begränsade resurser och ekonomiska ramar. Av intervjuerna lyfts inte resursfrågan som ett hinder för programmets genomförande historiskt, samtidigt som det lyfts att ekonomiska ramar potentiellt hade kunnat tvinga förvaltningar att justera ned ambitionerna i hållbarhetsåtgärder till fördel för respektive förvaltningars grunduppdrag.

Av intervjuerna framgår att den senaste versionen av programmet är så pass nytt att det inte genomgått några ytterligare revideringar sedan det antogs (2024-09-26). Däremot framhålls att det inte går att utesluta att programmets mål och indikatorer kan bli föremål

för revidering längre fram, om vissa mål visar sig vara ottydligt formulerade, svåra att mäta eller irrelevanta. Vid en eventuell revidering av programmet skulle enligt intervjuerna den formella gången vara att initiera frågan i kommundirektörens ledningsgrupp och bereda ärendet i kommunstyrelsens arbetsutskott. Därefter skulle kommunstyrelsen rekommendera kommunfullmäktige att besluta om önskad revidering, möjligen efter en eller flera remissrundor hos de olika förvaltningarna för att säkerställa en så bred förankring som möjligt.

Gemensamt för alla intervjuade tjänstepersoner är att de inte kan ge något konkret exempel på en av kommunstyrelsen identifierad brist som lett till åtgärd, samtidigt som de är medvetna om det förbättringsarbete som skett av miljöprogrammet i sig.

Bedömning och kommentarer

Vår samlade revisionella bedömning är att kommunstyrelsen agerar **till stor del i sin roll som ledande nämnd vid brister eller utvecklingsbehov i genomförandet av miljöprogrammet. Arbetet bygger dock i hög grad på dialog och tillit snarare än på formella krav och åtgärdsplaner.**

Vår bedömning baseras på nedanstående iakttagelser, kommentarer och slutsatser:
Kommunstyrelsen tillämpar en tillitsbaserad styrning, där åtgärder och detaljstyrning i så stor mån som möjligt undviks. Det strategiska ansvaret för miljöprogrammets genomförande har till stor del delegerats till miljö- och hållbarhetsstrategen. Det är miljö- och hållbarhetsstrategen som flaggar om brister eller avvikelser i arbetet med miljöprogrammet påträffas, och det är genom miljö- och hållbarhetsstrategen som de intervjuade tjänstepersonerna tydligast har en kontaktyta till kommunstyrelsen vad gäller miljöprogrammet.

Inga konkreta exempel på åtgärd vid identifierad brist kan ges av de intervjuade tjänstepersonerna. Det närmsta exemplet som kan ges på åtgärd vid brist eller avvikelse rörande miljöprogrammets mål är det om gröna lån, antaget 2025 och därför utanför rapportens granskningsområde. Där beslutades det att aktivt följa situationen, men att åtgärd i nuläget inte går att genomföra.

Miljöprogrammets utveckling sedan det antogs kan ges som exempel på kommunstyrelsens agerande vid utvecklingsbehov i genomförandet av miljöprogrammet. Däremot finns få exempel på hur eller om kommunstyrelsen skulle agera vid påträffade avvikelser eller brister i programmets genomförande. Kombinationen mellan att 1. Helt ha delegerat det strategiska ansvaret till miljö- och hållbarhetsstrategen och att 2. Tillämpa en tillitsbaserad styrning mot förvaltningarna, gör det relevant att överväga hur stort ansvar kommunstyrelsen praktiskt tar vid en brist. Det kan finnas en risk att kommunstyrelsen förmåga att initiera korrigerande åtgärder är mindre än vad den hade varit om det strategiska ansvaret tydligare låg hos kommunstyrelsen och om en mer aktiv styrning tillämpades.

Eventuella brister som upptäckts leder i regel inte till krav på särskilda handlingsplaner. I stället används analys och dialog för att förstå orsaker och vid behov justera arbetet framåt. Kommunstyrelsen framhåller att inga frågor lämnas utan uppföljning, men att det inte alltid sker genom formella beslut. Kommunstyrelsens fokus ligger snarare framåt än bakåt vad gäller styrning, exempelvis i frågor som kräver långsiktiga investeringar.

Sammantaget pekar såväl intervjuerna som genomförda revideringar och förbättringsarbeten med miljöprogrammet och dess arbetssätt på en lyhördhet och proaktivitet i kommunstyrelsens agerande. Samtidigt går det att argumentera för risken att en tillitsbaserad styrning kan leda till en mer reaktiv styrning, där kommunstyrelsen genom miljö- och hållbarhetsstrategen riskerar att inte tydligt styra arbetet förrän åtgärder behövs. De förbättringsarbeten som genomförts med miljöprogrammet ligger till grund för bedömningen ”till stor del”.

Bilagor

Bilaga A – Bedömningskriterier

BEDÖMNING	KRITERIER
Är ... → ... ändamålsenlig → ... tillfredställande ur ekonomisk synpunkt → ... tillfredställande intern kontroll.	Mer än <u>90 %</u> i granskningen använda revisionskriterier uppfyllda.
I huvudsak → ... ändamålsenlig → ... tillfredställande ur ekonomisk synpunkt → ... tillfredställande intern kontroll	Mellan <u>70-90 %</u> i granskningen använda revisionskriterier uppfyllda eller vid några få <u>lindriga</u> avvikelser/brister.
Till stor del → ... ändamålsenlig → ... tillfredställande ur ekonomisk synpunkt → ... tillfredställande intern kontroll	Mellan <u>40-69 %</u> i granskningen använda revisionskriterier uppfyllda eller vid några få <u>kännbara</u> avvikelser/brister.
Till viss del → ... ändamålsenlig → ... tillfredställande ur ekonomisk synpunkt → ... tillfredställande intern kontroll	Mellan <u>20-39 %</u> i granskningen använda revisionskriterier uppfyllda eller vid några få <u>allvarliga</u> avvikelser/brister.
Ej → ... ändamålsenlig → ... tillfredställande ur ekonomisk synpunkt → ... tillfredställande intern kontroll	Mindre än <u>20 %</u> i granskningen använda revisionskriterier uppfyllda eller vid några få <u>mycket allvarliga</u> avvikelser/brister.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte provides industry-leading audit and assurance, tax and legal, consulting, financial advisory, and risk advisory services to nearly 90% of the Fortune Global 500® and thousands of private companies. Our professionals deliver measurable and lasting results that help reinforce public trust in capital markets, enable clients to transform and thrive, and lead the way toward a stronger economy, a more equitable society and a sustainable world. Building on its 175-plus year history, Deloitte spans more than 150 countries and territories. Learn how Deloitte’s more than 415,000 people worldwide make an impact that matters at www.deloitte.com.

Our advice is prepared solely for the use of the client. You may not disclose it or its contents to any other person without our prior written consent. No other person may rely on the advice and we accept no responsibility to any other person.

© 2023 For more information, contact Deloitte AB.

§ 9 Internkontrollplaner 2026, övriga nämnder

Diarienummer KS25/444

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner de nya internkontrollplanerna för 2026 för barn- och utbildningsnämnden, byggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljönämnden samt socialnämnden.

Beskrivning av ärendet

Intern kontroll är en del av kommunens styrsystem för att följa upp verksamhet och ekonomi. Varje nämnd tar årligen fram en intern kontrollplan som bör innehålla både ekonomiadministrativa och verksamhetsspecifika rutiner som särskilt ska följas upp under året som kommer. Utöver intern kontrollplan är även organisationens struktur med ansvarsområden, budget och uppföljning av verksamheten underlag för att säkerställa att utvecklingsarbetet samt förvaltning sker på ett ändamålsenligt, säkert och effektivt sätt.

Kommunstyrelsen har också utöver sin egen verksamhet även ett kommunövergripande ansvar för en god intern kontroll hos kommunens övriga nämnder och förvaltningar.

Under 2025 har ett omtag skett med internkontrollplanerna och nytt inför 2026 är att ett antal generella kontrollpunkter har tagits fram som ska gälla för samtliga nämnder. Därutöver tar varje nämnd fram verksamhetsspecifika kontrollpunkter.

§ 112 Internkontrollplan

Diarienummer BU25/159

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner barn- och utbildningsförvaltningens förslag till internkontrollplan samt planering för verksamhets- och budgetuppföljning för 2026.

Beskrivning av ärendet

Skolchef Åsa Wadling går igenom förslaget till internkontrollplan samt plan för verksamhets- och budgetuppföljning 2025.

Av kommunallagen 6 kap 6 § framgår att en nämnd ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt. Nämnderna i en kommun ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. En nämnd ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Kommunfullmäktige i Habo kommun beslutade den 27 oktober 2016 om reglemente för internkontroll. Med detta som grund har förslag för barn- och utbildningsnämndens kontroll av viktiga delar av verksamheten 2026 utarbetats. Syftet med internkontrollen är att nämnden med rimlig grad av säkerhet ska kunna säkerställa att nämnden använder sina resurser korrekt, lagligt, effektivt och med god kvalitet

Kontrollmomenten är inplanerade vid nämndens sammanträden 2026 i planen för verksamhets- och budgetuppföljning, vilken fungerar som nämndens årshjul.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelse

INTERNKONTROLLPLAN BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Antagen av den 16 december 2025 § 112

Innehåll

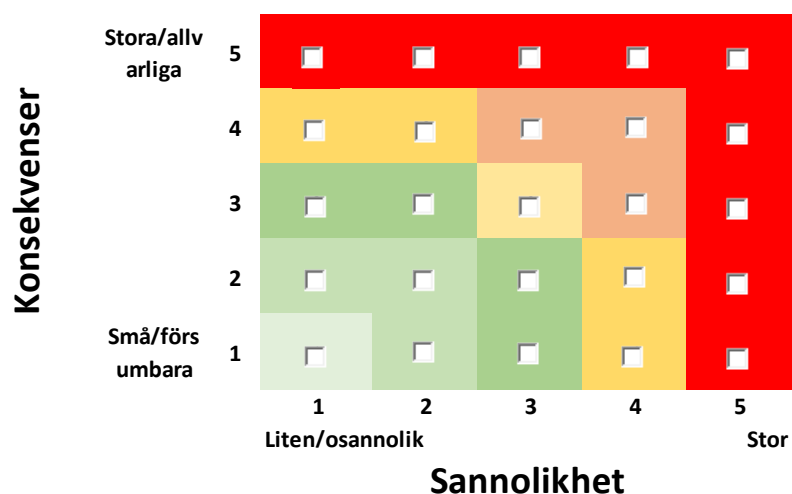
Innehåll	2
Inledning	3
Riskbedömning	3
Kontrollpunkter	4
Rapportering och uppföljning	4
Generella kontrollpunkter	5
Verksamhetsspecifika kontrollpunkter	6

Inledning

Internkontrollplanen syftar till att säkerställa att verksamheten når sina mål, följer regelverk och hanterar risker effektivt. Genom systematisk uppföljning och hantering av risker minskar risken för fel och oegentligheter, vilket i sin tur stärker förtroendet för verksamheten och främjar ökad transparens och ansvarstagande, både internt och externt. Intern kontroll omfattar alla nivåer och processer i organisationen och är en kontinuerlig del av den dagliga verksamheten.

Riskbedömning

Riskbedömningen är en central del i internkontrollen och syftar till att identifiera och bedöma de risker som kan påverka verksamheten negativt. Genom att bedöma sannolikheten för att en risk inträffar och vilken påverkan den skulle få, kan verksamheten prioritera och vidta lämpliga åtgärder för att förebygga, hantera eller minska dessa risker. Nedanstående matris används för riskbedömning, där värdet för konsekvens multipliceras med värdet för sannolikhet, för att på så sätt få fram ett riskvärde.

Kontrollpunkter

Kontrollpunkterna i internkontrollplanen i Habo kommun delas upp i *generella kontrollpunkter* och *verksamhetsspecifika kontrollpunkter*. Det är förvaltningschefen som har det övergripande ansvaret för det praktiska arbetet med intern kontroll i respektive förvaltning.

Generella kontrollpunkter omfattar kontrollmoment som gäller för alla nämnder i kommunen. De omfattar grundläggande och övergripande kontroller, som till exempel ekonomiska rutiner, rapportering, hantering av avvikelser, och efterlevnad av lagar och regler. De generella kontrollpunkterna är en del av kommunstyrelsens uppsiktsansvar över övriga nämnder.

Verksamhetsspecifika kontrollpunkter är anpassade för respektive förvaltning, och syftar till att hantera de specifika risker som är förknippade med varje verksamhet. De verksamhetsspecifika kontrollpunkterna tas fram av respektive nämnd.

Rapportering och uppföljning

Uppföljning av kontrollmoment sker i Hypergene utifrån angiven frekvens.

Återrapportering av intern kontroll till nämnd sker i samband med årsbokslut och delges därefter kommunstyrelsen. Där sammanställs resultat och uppföljning av de genomförda kontrollmomenten, inklusive identifierade avvikelser och vidtagna åtgärder. Denna rapportering ger en tydlig överblick av hur internkontrollen fungerar och vilka eventuella förbättringsåtgärder som behöver vidtas.

Generella kontrollpunkter

Risk	Riskvärde (sannolikhet x konsekvens)	Kontrollmoment	Kontroll-metod	Kontroll- ansvar	Utförare av kontroll	Frekvens
Risk för felaktiga eller bristfälliga beslutsunderlag som leder till beslut baserade på felaktig information samt bristande budgetföljsamhet	16	Kontrollera att verksamheten följer kommunens ekonomistyrningsprinciper i sin rapportering, samt att interna processer stödjer detta.	Full-ständig kontroll	FC	Skolekonom	Tertial
Risk för att inköp och upphandlingar inte sker i enlighet med gällande lagstiftning, vilket kan leda till ogiltiga avtal eller rättsliga påföljder.	2	Kontrollera att verksamheten följer gällande avtal och använder upphandlade leverantörer, samt att det finns rutiner och kunskap som stödjer detta.	Full-ständig kontroll	FC	Upphandlingsledare (upphandlingsenheten)	Tertial
Risk för bristande uppföljning av pågående rättsliga tvister, vilket kan medföra ekonomiska eller juridiska konsekvenser.	16	Kontrollera att rapportering av pågående tvister som kan ha betydande ekonomiska konsekvenser för kommunen har gjorts till Ekonomienheten	Full-ständig kontroll	FC	Skolekonom	Tertial
Risk för att ekonomiska transaktioner genomförs utan korrekt behörighet, vilket kan leda till oegentligheter eller felaktiga utbetalningar.	12	Kontrollera att det finns en tydlig och dokumenterad process för att utse attestanter samt att förändringar rapporteras till ekonomienheten i rätt tid.	Full-ständig kontroll	FC	Skolekonom	Årligen
Risk för att personuppgifter hanteras i strid med dataskyddsförordningen (GDPR), vilket kan leda till integritetskränkningar och sanktionsavgifter.	10	Kontrollera att nämndens registerförteckning är aktuell och uppdaterad	Full-ständig kontroll	FC	Handläggare grundskola	Tertial
Risk att demokratiskt fattade beslut inte blir genomförda vilket kan leda till minskat förtroende för kommunen.	6	Kontrollera att samtliga beslut fattade i nämnden och eventuella utskott har verkställts.	Full-ständig kontroll	FC	Handläggare grundskola	Årligen
Risk för att kritisk information eller system inte är klassificerade utifrån skyddsvärde, vilket kan leda till bristande informationssäkerhet.	8	Tillse att informationsmängderna och/eller systemen har aktuell klassning i KLASSA	Full-ständig kontroll	FC	Systemförvaltare	Tertial
Risk för att arbetsmiljöuppgifter inte är korrekt delegerade inom förvaltningen, vilket kan medföra arbetsmiljörisker och ansvarsförskjutning.	8	Kontrollera att delegering av arbetsmiljöuppgifter är korrekta inom förvaltningen.	Full-ständig kontroll	FC	Biträdande utbildningschef	Årligen
Risk för felaktiga löneutbetalningar, vilket kan leda till ekonomiska förluster och minskat förtroende bland medarbetare.	9	Lönelistor kontrolleras varje månad för att säkerställa rätt lön till rätt person.	Full-ständig kontroll	FC		Månatligen

Verksamhetsspecifika kontrollpunkter

Risk	Riskvärde (sannolikhet x konsekvens)	Rutin/process/system som skall kontrolleras av nämnden	Kontrollmoment	Kontroll- metod	Kontroll- ansvar	Utförare av kontroll	Frekvens
Risk för att elever folkbokförda i Habo kommun inte går i skola.	15	Skolpliktiga elever folkbokförda i Habo kommun är inskrivna i grundskola/ anpassad grundskola	Aktuellt arbete avseende skolpliktsbevakning presenteras för nämnden	Fullständig kontroll	FC	Handläggare grundskola	En gång per halvår
Risk för att alla elever inte har en skolgång med hög närvaro.	15	Åtgärder vidtas när elever har hög frånvaro	Skolnärvaro följs upp på enhetsnivå och redovisas i nämnden.	Fullständig kontroll	FC	Biträdande utbildningschef	En gång per halvår
Risk för att antalet barn/ elever i respektive verksamhet inte stämmer överens med budget.	10	Antal barn/ elever jämförs varje månad mot budget	Barn- och elevutveckling föregående månad redovisas för nämnden.	Fullständig kontroll	FC	Förvaltningsekonom	Varje nämnd
Risk för att nämndens budget inte är i balans.	10	Verksamheterna följer budget	Ekonomisk rapport föregående månad redovisas för nämnden.	Fullständig kontroll	FC	Förvaltningsekonom	Varje nämnd
Risk för att nämndens delegationsordning inte är aktuell och korrekt utifrån gällande lagstiftning.	12	Delegationsordningen innehåller de beslutskategorier där tjänstepersoner inom förvaltningen fattar beslut på delegation från nämnden.	Delegationsordningen uppdateras efter förslag från förvaltningen	Fullständig kontroll	FC	Utbildningschef	En gång i slutet på året
Risk för att ej få så goda ekonomiska förutsättningar som möjligt att förbättra och utveckla verksamheterna med hjälp av statsbidrag.	8	Förvaltningen söker aktuella statsbidrag.	Redogörelse av statsbidrag som förvaltningen kan söka. Redogörelse av utfall sökta bidrag.	Fullständig kontroll	FC	Handläggare gymnasiet	En gång per år
Risk för att elevhälsovårdens medicinska insats inte bedriver ett systematiskt patientsäkerhetsarbete.	12	Elever erbjuds insatser inom elevhälsans medicinska insats i enlighet med gällande lagstiftning.	Patientsäkerhetsberättelsen redovisas för nämnden	Fullständig kontroll	FC	Elevhälsochef	En gång per år
Risk för att ungdomar som varken studerar eller arbetar	8	Ungdomar 16-20 år folkbokförda i Habo kommun, som varken studerar eller arbetar, erbjuds	Lägesbild presenteras för nämnden vad gäller aktuell kategori ungdomar.	Fullständig kontroll	FC	Ungdomscoach	En gång per år

inte har en meningsfull tillvaro.		individuella insatser inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret (KAA).					
Risk för att barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter inte har en god beredskap för att förhindra och hantera situationer med hot och våld.	15	Rutiner för säkerhet och skalskydd finns och efterlevs i verksamheterna.	Lägesrapport avseende arbetet mot hot och våld presenteras för nämnden.	Fullständig kontroll	FC	Biträdande utbildningschef	En gång per år
Risk för att förvaltningens samhällsnyttiga verksamheter inte ska kunna fungera på en tolerabel nivå trots kris eller krig.	10	I samråd med säkerhet- o beredskapssamordnare förbättras och utvecklas krisberedskapen.	Lägesrapport avseende krisberedskapsarbetet presenteras för nämnden.	Fullständig kontroll	FC	Biträdande utbildningschef	En gång per år
Risk för bristande arbetsmiljöarbete kan leda till olyckor, arbetsskador, ohälsa och brister i den fysiska miljön för både personal och elever.	10	Kontrollfrågor - Har skyddsronden genomförts enligt fastställd tidplan (minst en gång per år)? - Finns protokoll från genomförda skyddsronder? - Är skyddsombud och rektor/förskolechef medverkande enligt rutin? - Är risker klassificerade, åtgärder beslutade och ansvariga utsedda? - Har åtgärderna följts upp inom angiven tid? - Finns återkommande brister som inte åtgärdats?	Kontrollera att skyddsronder genomförs enligt förvaltningens/kommunens arbetsmiljörutin och att identifierade åtgärder följs upp.	Stickprov	FC	Biträdande utbildningschef	En gång per år

§ 121 Internkontrollplan 2026

Diarienummer BN-2025-376

Beslut

Byggnadsnämnden beslutar att godkänna internkontrollplanen för år 2026.

Beskrivning av ärendet

En internkontrollplan upprättas för nämndens verksamhet varje år. Planen ska ligga till grund för kontroll av kritiska moment för nämndens verksamhetsområden.

Under 2025 har ett omtag skett med internkontrollplanerna och nytt inför 2026 är att ett antal generella kontrollpunkter har tagits fram som ska gälla för samtliga nämnder.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Bilagor
Internkontrollplan

INTERNKONTROLLPLAN BYGGNADSNÄMNDEN

Antagen av XX den DD månad ÅÅÅÅ § X

Innehåll

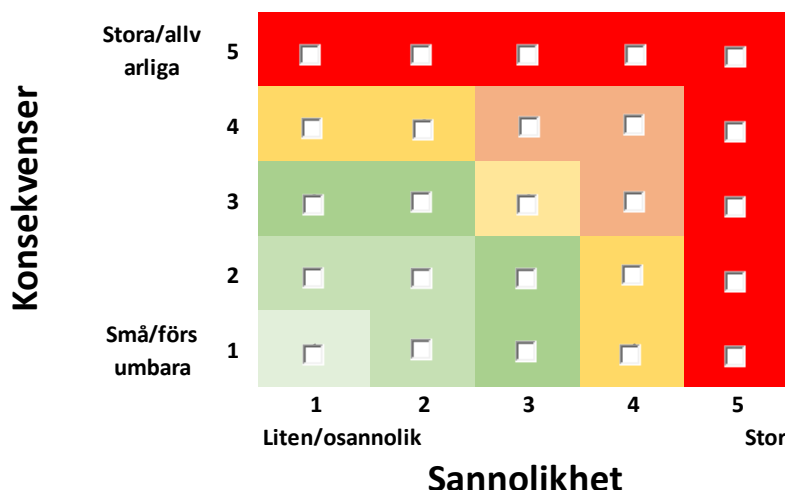
Innehåll	2
Inledning	3
Riskbedömning	3
Kontrollpunkter	3
Rapportering och uppföljning	3
Generella kontrollpunkter	5
Verksamhetsspecifika kontrollpunkter	6

Inledning

Internkontrollplanen syftar till att säkerställa att verksamheten når sina mål, följer regelverk och hanterar risker effektivt. Genom systematisk uppföljning och hantering av risker minskar risken för fel och oegentligheter, vilket i sin tur stärker förtroendet för verksamheten och främjar ökad transparens och ansvarstagande, både internt och externt. Intern kontroll omfattar alla nivåer och processer i organisationen och är en kontinuerlig del av den dagliga verksamheten.

Riskbedömning

Riskbedömningen är en central del i internkontrollen och syftar till att identifiera och bedöma de risker som kan påverka verksamheten negativt. Genom att bedöma sannolikheten för att en risk inträffar och vilken påverkan den skulle få, kan verksamheten prioritera och vidta lämpliga åtgärder för att förebygga, hantera eller minska dessa risker. Nedanstående matris används för riskbedömning, där värdet för konsekvens multipliceras med värdet för sannolikhet, för att på så sätt få fram ett riskvärde.

Kontrollpunkter

Kontrollpunkterna i internkontrollplanen i Habo kommun delas upp i *generella kontrollpunkter* och *verksamhetsspecifika kontrollpunkter*. Det är förvaltningschefen som har det övergripande ansvaret för det praktiska arbetet med intern kontroll i respektive förvaltning.

Generella kontrollpunkter omfattar kontrollmoment som gäller för alla nämnder i kommunen. De omfattar grundläggande och övergripande kontroller, som till exempel ekonomiska rutiner, rapportering, hantering av avvikelser, och efterlevnad av lagar och regler. De generella kontrollpunkterna är en del av kommunstyrelsens uppsiktsansvar över övriga nämnder.

Verksamhetsspecifika kontrollpunkter är anpassade för respektive förvaltning, och syftar till att hantera de specifika risker som är förknippade med varje verksamhet. De verksamhetsspecifika kontrollpunkterna tas fram av respektive nämnd.

Rapportering och uppföljning

Uppföljning av kontrollmoment sker i Hypergene utifrån angiven frekvens.

Återrapportering av intern kontroll till nämnd sker i samband med årsbokslut och delges därefter kommunstyrelsen. Där sammanställs resultat och uppföljning av de genomförda kontrollmomenten, inklusive identifierade avvikelser och vidtagna åtgärder. Denna rapportering ger en tydlig överblick av hur internkontrollen fungerar och vilka eventuella förbättringsåtgärder som behöver vidtas.

Generella kontrollpunkter

Risk	Riskvärde (sannolikhet x konsekvens)	Kontrollmoment	Kontroll -metod	Kontroll -ansvar	Utförare av kontroll	Frekvens
Risk för felaktiga eller bristfälliga beslutsunderlag som leder till beslut baserade på felaktig information samt bristande budgetföljsamhet	16	Kontrollera att verksamheten följer kommunens ekonomistyrningsprinciper i sin rapportering, samt att interna processer stödjer detta.	Full- ständig kontroll	BC/ PEC	Controlle r	Tertial
Risk för att inköp och upphandlingar inte sker i enlighet med gällande lagstiftning, vilket kan leda till ogiltiga avtal eller rättsliga påföljder.	2	Kontrollera att verksamheten följer gällande avtal och använder upphandlade leverantörer, samt att det finns rutiner och kunskap som stödjer detta. Spendanalys	Full- ständig kontroll	BC/ PEC	Upphand lings- ledare	Tertial
Risk för bristande uppföljning av pågående rättsliga tvister, vilket kan medföra ekonomiska eller juridiska konsekvenser.	16	Kontrollera att rapportering av pågående tvister som kan ha betydande ekonomiska konsekvenser för kommunen har gjorts till Ekonomienheten	Full- ständig kontroll	BC/ PEC	Ekonomi chef	Tertial
Risk för att ekonomiska transaktioner genomförs utan korrekt behörighet, vilket kan leda till oegentligheter eller felaktiga utbetalningar.	12	Kontrollera att det finns en tydlig och dokumenterad process för att utse attestanter samt att förändringar rapporteras till ekonomienheten i rätt tid.	Full- ständig kontroll	BC/ PEC	Redovisn ings ansvarig	Årligen
Risk för att personuppgifter hanteras i strid med dataskyddsförordningen (GDPR), vilket kan leda till integritetskränkningar och sanktionsavgifter.	10	Kontrollera att nämndens registerförteckning är aktuell och uppdaterad	Full- ständig kontroll	BC/ PEC	Nämnd- sekretera re	Tertial
Risk att demokratiskt fattade beslut inte blir genomförda vilket kan leda till minskat förtroende för kommunen.	6	Kontrollera att samtliga beslut fattade i nämnden och eventuella utskott har verkställts.	Full- ständig kontroll	BC/ PEC	Nämndse kreterare	Årligen
Risk för att kritisk information eller system inte är klassificerade utifrån skyddsvärde, vilket kan leda till bristande informationssäkerhet.	8	Tillse att informationsmängderna och/eller systemen har aktuell klassning i KLASSA	Full- ständig kontroll	BC/ PEC	Nämndse kreterare	Tertial
Risk för att arbetsmiljöuppgifter inte är korrekt delegerade inom förvaltningen, vilket kan medföra arbetsmiljörisker och ansvarsförskjutning.	8	Kontrollera att delegering av arbetsmiljöuppgifter är korrekta inom förvaltningen.	Full- ständig kontroll	BC/ PEC	BC/ PEC	Årligen
Risk för felaktiga löneutbetalningar, vilket kan leda till ekonomiska förluster och minskat förtroende bland medarbetare.	9	Lönelistor kontrolleras varje månad för att säkerställa rätt lön till rätt person.	Full- ständig kontroll	BC/ PEC	BC/ PEC	Månatligen

Verksamhetsspecifika kontrollpunkter

Risk	Riskvärde (sannolikhet x konsekvens)	Kontrollmoment	Kontroll -metod	Kontroll -ansvar	Utförare av kontroll	Frekvens
Lovbeslut som inte påbörjats inom två år	5	Uppföljning av ärenden som inte fått startbesked.	Full- ständig kontroll	BC	ADM	Halvårsvis
Anmälningssärenden som inte har fått slutbesked (inom 5 år)	5	Uppföljning av ärenden som inte har fått slutbesked. Utskick av påminnelse.	Full- ständig kontroll	BC	ADM	Halvårsvis
Lovärenden som inte har fått slutbesked inom giltighetstiden (inom fem år)	5	Uppföljning av lovärenden som inte har fått slutbesked. Utskick av påminnelse.	Full- ständig kontroll	BC	ADM	Halvårsvis
Tidsbegränsade lov	5	Uppföljning av tidsbegränsade ärenden som håller på att löpa ut eller har löpt ut. Utskick av påminnelse	Full- ständig kontroll	BC	ADM	Halvårsvis
Delegationsbeslut	1	Delegationsbeslut redovisas regelbundet för nämnden	Full- ständig kontroll	BN	ADM	Månatligen
Delegationsordning	5	Delegationsordningen revideras vid behov (exempelvis vid ny lagstiftning, ny personal)	Full- ständig kontroll	BN	BC/PEC	Halvårsvis
Informationshanteringsplan	5	Informationshanterings - planen revideras vid behov	Full- ständig kontroll	BC/BN	ADM	Årligen
Planprioritering	5	Planprioriteringen revideras och presenteras för nämnden	Full- ständig kontroll	BN	PE	Halvårsvis
Sammanhållen bebyggelse	1	Genomgång i Geosecma. Befintliga områden och ny bebyggelse på landet	Full- ständig kontroll	BC	ADM	Årligen
Diarieföring inklusive arkivering och gallring	1	Diarieföring inklusive arkivering och gallring sker enligt fastställd informationshanterings - plan	Stick- prov	BC	ADM	Halvårsvis
Handläggningstid för planärenden (planbesked)	5	Kontroll att planbesked beslutas inom fyra månader från ankomstdatum	Full- ständig kontroll	PEC	ADM	Varannan månad
Handläggningstid tillsynsärenden	9	Kontroll att besök har gjorts 4 veckor från ärendet startas.	Full- ständig kontroll	BC	ADM	Varannan månad
Handläggningstid tillsynsärenden	5	Kontroll att tillsynsärendet har fått ett beslut inom 12 månader	Full- ständig kontroll	BC	ADM	Halvårsvis

§ 50 Internkontrollplan kultur- och fritidsnämnden 2026

Diarienummer FK25/62

Beslut

Fritids- och kulturnämnden godkänner internkontrollplan för 2026.

Beskrivning av ärendet

En internkontrollplan med nio kontrollpunkter som är gemensamma för samtliga nämnder har utarbetats. Utöver de nio generella punkterna finns i kultur- och fritidsnämndens internkontrollplan för 2026 en verksamhetsspecifik kontrollpunkt om uppföljning av utbetalade investeringsbidrag.

Hela kultur- och fritidsnämndens internkontrollplan återfinns i bilaga 1.

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige

INTERNKONTROLLPLAN KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Innehåll

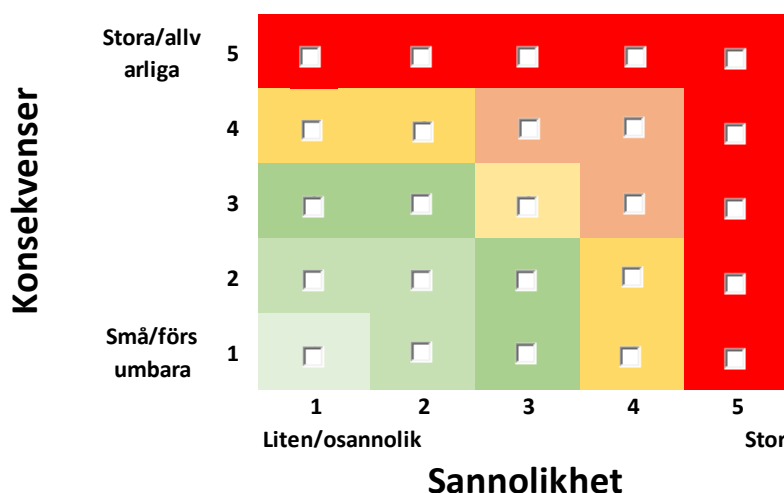
Innehåll	2
Inledning	3
Riskbedömning	3
Kontrollpunkter	3
Rapportering och uppföljning	4
Generella kontrollpunkter	5
Verksamhetsspecifika kontrollpunkter	6

Inledning

Internkontrollplanen syftar till att säkerställa att verksamheten når sina mål, följer regelverk och hanterar risker effektivt. Genom systematisk uppföljning och hantering av risker minskar risken för fel och oegentligheter, vilket i sin tur stärker förtroendet för verksamheten och främjar ökad transparens och ansvarstagande, både internt och externt. Intern kontroll omfattar alla nivåer och processer i organisationen och är en kontinuerlig del av den dagliga verksamheten.

Riskbedömning

Riskbedömningen är en central del i internkontrollen och syftar till att identifiera och bedöma de risker som kan påverka verksamheten negativt. Genom att bedöma sannolikheten för att en risk inträffar och vilken påverkan den skulle få, kan verksamheten prioritera och vidta lämpliga åtgärder för att förebygga, hantera eller minska dessa risker. Nedanstående matris används för riskbedömning, där värdet för konsekvens multipliceras med värdet för sannolikhet, för att på så sätt få fram ett riskvärde.

Kontrollpunkter

Kontrollpunkterna i internkontrollplanen i Habo kommun delas upp i *generella kontrollpunkter* och *verksamhetsspecifika kontrollpunkter*. Det är förvaltningschefen som har det övergripande ansvaret för det praktiska arbetet med intern kontroll i respektive förvaltning.

Generella kontrollpunkter omfattar kontrollmoment som gäller för alla nämnder i kommunen. De omfattar grundläggande och övergripande kontroller, som till exempel ekonomiska rutiner, rapportering, hantering av avvikelser, och efterlevnad av lagar och regler. De generella kontrollpunkterna är en del av kommunstyrelsens uppsiktsansvar över övriga nämnder.

Verksamhetsspecifika kontrollpunkter är anpassade för respektive förvaltning, och syftar till att hantera de specifika risker som är förknippade med varje verksamhet. De verksamhetsspecifika kontrollpunkterna tas fram av respektive nämnd.

Rapportering och uppföljning

Uppföljning av kontrollmoment sker i Hypergene utifrån angiven frekvens.

Återrapportering av intern kontroll till nämnd sker i samband med årsbokslut och delges därefter kommunstyrelsen. Där sammanställs resultat och uppföljning av de genomförda kontrollmomenten, inklusive identifierade avvikelser och vidtagna åtgärder. Denna rapportering ger en tydlig överblick av hur internkontrollen fungerar och vilka eventuella förbättringsåtgärder som behöver vidtas.

I tabellerna nedan används följande förkortningar:

FC: Förvaltningschef

EC: Enhetschef

NS: Nämndsekreterare

Generella kontrollpunkter

Risk	Riskvärde (sannolikhet x konsekvens)	Kontrollmoment	Kontroll -metod	Kontroll -ansvar	Utförare av kontroll	Frekvens
Risk för felaktiga eller bristfälliga beslutsunderlag som leder till beslut baserade på felaktig information samt bristande budgetföljsamhet	16	Kontrollera att verksamheten följer kommunens ekonomistyrningsprinciper i sin rapportering, samt att interna processer stödjer detta.	Full-ständig kontroll	FC	EC	Tertial
Risk för att inköp och upphandlingar inte sker i enlighet med gällande lagstiftning, vilket kan leda till ogiltiga avtal eller rättsliga påföljder.	2	Kontrollera att verksamheten följer gällande avtal och använder upphandlade leverantörer, samt att det finns rutiner och kunskap som stödjer detta.	Full-ständig kontroll	FC	EC	Tertial
Risk för bristande uppföljning av pågående rättsliga tvister, vilket kan medföra ekonomiska eller juridiska konsekvenser.	16	Kontrollera att rapportering av pågående tvister som kan ha betydande ekonomiska konsekvenser för kommunen har gjorts till Ekonomienheten	Full-ständig kontroll	FC	FC	Tertial
Risk för att ekonomiska transaktioner genomförs utan korrekt behörighet, vilket kan leda till oegentligheter eller felaktiga utbetalningar.	12	Kontrollera att det finns en tydlig och dokumenterad process för att utse attestanter samt att förändringar rapporteras till ekonomienheten i rätt tid.	Full-ständig kontroll	FC	FC	Årligen
Risk för att personuppgifter hanteras i strid med dataskyddsförordningen (GDPR), vilket kan leda till integritetskränkningar och sanktionsavgifter.	10	Kontrollera att nämndens registerförteckning är aktuell och uppdaterad	Full-ständig kontroll	FC	NS	Tertial
Risk att demokratiskt fattade beslut inte blir genomförda vilket kan leda till minskat förtroende för kommunen.	6	Kontrollera att samtliga beslut fattade i nämnden och eventuella utskott har verkställts.	Full-ständig kontroll	FC	NS	Årligen
Risk för att kritisk information eller system inte är klassificerade utifrån skyddsvärde, vilket kan leda till bristande informationssäkerhet.	8	Tillse att informationsmängderna och/eller systemen har aktuell klassning i KLASSA	Full-ständig kontroll	FC	NS	Tertial
Risk för att arbetsmiljöuppgifter inte är korrekt delegerade inom förvaltningen, vilket kan medföra arbetsmiljörisker och ansvarsförskjutning.	8	Kontrollera att delegering av arbetsmiljöuppgifter är korrekta inom förvaltningen.	Full-ständig kontroll	FC	EC	Årligen
Risk för felaktiga löneutbetalningar, vilket kan leda till ekonomiska förluster och minskat förtroende bland medarbetare.	9	Lönelistor kontrolleras varje månad för att säkerställa rätt lön till rätt person.	Full-ständig kontroll	FC	EC	Månatligen

Verksamhetsspecifika kontrollpunkter

Risk	Riskvärde (sannolikhet x konsekvens)	Kontrollmoment	Kontroll -metod	Kontroll -ansvar	Utförare av kontroll	Frekvens
Risk för att utbetalade investeringsbidrag används för andra syften än de avsedda	6	Granska föreningarnas redovisning av hur utbetalade investeringsbidrag har använts.	Full- ständig kontroll	FC	NS	Årligen

§ 59 Internkontrollplan 2026 för miljönämnden

Diarienummer M-2025-824

Beslut

Miljönämnden beslutar att anta interkontrollplan för miljönämnden 2026.

Beskrivning av ärendet

Miljönämnden ansvarar för internkontroll inom sitt verksamhetsområde och skall se till att kontrollen utförs enligt antaget Reglemente för internkontroll (KF §109/2016).

Miljönämnden antar varje år en plan för hur arbetet med den interna kontrollen skall bedrivas. Grund för urval av kontrollmoment är en risk- och väsentlighetsbedömning av utvalda aktiviteter och rutiner inom nämndens verksamhetsområde.

Internkontrollplanen anger vem som ska utföra kontrollen och rapportera till förvaltningschef. Förvaltningschefen är kontrollansvarig och ansvarar för att internkontrollen följs upp och redovisas till miljönämnden i samband med bokslut och tertialuppföljningar.

Inför 2026 har förvaltningen identifierat 7st verksamhetsspecifika kontrollpunkter som har riskvärderats. Därefter har kontrollmetod och frekvens tagits fram för punkterna. Kontrollerna är fördelad på tillsyn, ärendehantering, ekonomi. Kommunledningen har tagit fram 9st generella kontrollpunkter som är samma för alla kommunens nämnder. Dessa har riskvärderats centralt så alla har samma risk, kontrollmetod och frekvens. Vissa av de generella kontrollpunkterna kontrolleras av andra enheter och rapporteras till förvaltningschef.

Beslutet skickas till

Revisorerna i Habo och Mullsjö kommuner
Kommunstyrelsen i Habo och Mullsjö kommuner

Bilaga till beslut

Internkontrollplan för miljönämnden 2026

INTERNKONTROLLPLAN MILJÖNÄMNDEN

Antagen av Miljönämnden den 11 december 2025 § 59

Innehåll

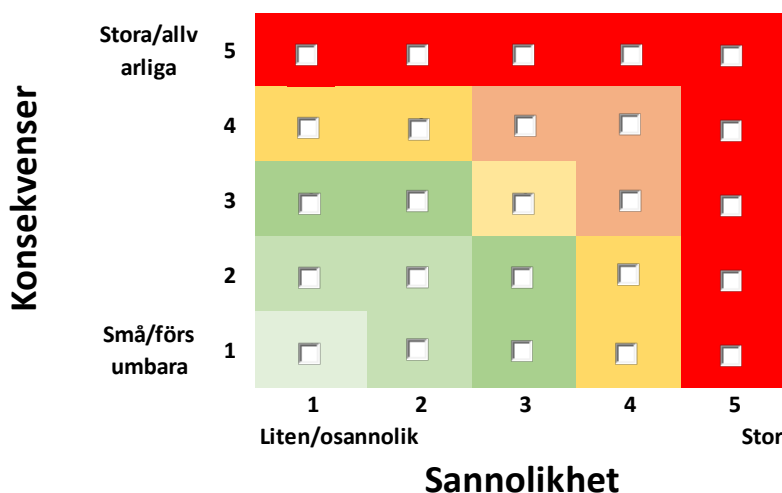
Innehåll.....	2
Inledning.....	3
Riskbedömning.....	3
Kontrollpunkter	3
Rapportering och uppföljning	4
Generella kontrollpunkter	5
Verksamhetsspecifika kontrollpunkter.....	6

Inledning

Internkontrollplanen syftar till att säkerställa att verksamheten når sina mål, följer regelverk och hanterar risker effektivt. Genom systematisk uppföljning och hantering av risker minskar risken för fel och oegentligheter, vilket i sin tur stärker förtroendet för verksamheten och främjar ökad transparens och ansvarstagande, både internt och externt. Intern kontroll omfattar alla nivåer och processer i organisationen och är en kontinuerlig del av den dagliga verksamheten.

Riskbedömning

Riskbedömningen är en central del i internkontrollen och syftar till att identifiera och bedöma de risker som kan påverka verksamheten negativt. Genom att bedöma sannolikheten för att en risk inträffar och vilken påverkan den skulle få, kan verksamheten prioritera och vidta lämpliga åtgärder för att förebygga, hantera eller minska dessa risker. Nedanstående matris används för riskbedömning, där värdet för konsekvens multipliceras med värdet för sannolikhet, för att på så sätt få fram ett riskvärde.

Kontrollpunkter

Kontrollpunkterna i internkontrollplanen i Habo kommun delas upp i *generella kontrollpunkter* och *verksamhetsspecifika kontrollpunkter*. Det är förvaltningschefen (FC) som har det övergripande ansvaret för det praktiska arbetet med intern kontroll i respektive förvaltning.

Generella kontrollpunkter omfattar kontrollmoment som gäller för alla nämnder i kommunen. De omfattar grundläggande och övergripande kontroller, som till exempel ekonomiska rutiner, rapportering, hantering av avvikelser, och efterlevnad av lagar och regler. De generella kontrollpunkterna är en del av kommunstyrelsens uppsiktsansvar över övriga nämnder.

Verksamhetsspecifika kontrollpunkter är anpassade för respektive förvaltning, och syftar till att hantera de specifika risker som är förknippade med varje verksamhet. De verksamhetsspecifika kontrollpunkterna tas fram av respektive nämnd.

Rapportering och uppföljning

Uppföljning av kontrollmoment sker i Hypergene utifrån angiven frekvens.

Återrapportering av internkontrollplanen till nämnd sker i samband med årsbokslut och delges därefter kommunstyrelsen. Där sammanställs resultat och uppföljning av de genomförda kontrollmomenten, inklusive identifierade avvikelser och vidtagna åtgärder. Denna rapportering ger en tydlig överblick av hur internkontrollen fungerar och vilka eventuella förbättringsåtgärder som behöver vidtas.

Generella kontrollpunkter

Risk	Riskvärde (sannolikhet x konsekvens)	Kontrollmoment	Kontroll-metod	Kontroll-ansvar	Utförare av kontroll	Frekvens
Risk för felaktiga eller bristfälliga beslutsunderlag som leder till beslut baserade på felaktig information samt bristande budgetföljsamhet	16	Kontrollera att verksamheten följer kommunens ekonomistyrningsprinciper i sin rapportering, samt att interna processer stödjer detta.	Fullständig kontroll	FC	Controller ekonomi	Tertial
Risk för att inköp och upphandlingar inte sker i enlighet med gällande lagstiftning, vilket kan leda till ogiltiga avtal eller rättsliga påföljder.	2	Kontrollera att verksamheten följer gällande avtal och använder upphandlade leverantörer, samt att det finns rutiner och kunskap som stödjer detta.	Fullständig kontroll	FC	Upphandling ekonomi	Tertial
Risk för bristande uppföljning av pågående rättsliga tvister, vilket kan medföra ekonomiska eller juridiska konsekvenser.	16	Kontrollera att rapportering av pågående tvister som kan ha betydande ekonomiska konsekvenser för kommunen har gjorts till Ekonomienheten.	Fullständig kontroll	FC	Controller ekonomi	Tertial
Risk för att ekonomiska transaktioner genomförs utan korrekt behörighet, vilket kan leda till oegentligheter eller felaktiga utbetalningar.	12	Kontrollera att det finns en tydlig och dokumenterad process för att utse attestanter samt att förändringar rapporteras till ekonomienheten i rätt tid.	Fullständig kontroll	FC	Ekonomi-admin.	Årligen
Risk för att personuppgifter hanteras i strid med dataskyddsförordningen (GDPR), vilket kan leda till integritetskränkningar och sanktionsavgifter.	10	Kontrollera att nämndens registerförteckning är aktuell och uppdaterad.	Fullständig kontroll	FC	Förv. admin.	Tertial
Risk att demokratiskt fattade beslut inte blir genomförda vilket kan leda till minskat förtroende för kommunen.	6	Kontrollera att samtliga beslut fattade i nämnden (ej beslut tagna på delegation) och eventuella utskott har verkställts.	Fullständig kontroll	FC	Nämndsekr.	Årligen
Risk för att kritisk information eller system inte är klassificerade utifrån skyddsvärde, vilket kan leda till bristande informationssäkerhet.	8	Tillse att informationsmängderna och/eller systemen har aktuell klassning i KLASSA.	Fullständig kontroll	FC	Systemförv.	Tertial
Risk för att arbetsmiljöuppgifter inte är korrekt delegerade inom förvaltningen, vilket kan medföra arbetsmiljörisker och ansvarsförskjutning.	8	Kontrollera att delegering av arbetsmiljöuppgifter är korrekta inom förvaltningen.	Fullständig kontroll	FC	Kommun-direktör/HR	Årligen
Risk för felaktiga löneutbetalningar, vilket kan leda till ekonomiska förluster och minskat förtroende bland medarbetare.	9	Lönelistor kontrolleras varje månad för att säkerställa rätt lön till rätt person.	Fullständig kontroll	FC	HR	Månadsvis

Verksamhetsspecifika kontrollpunkter

Risk	Riskvärde (sannolikhet x konsekvens)	Kontrollmoment	Kontroll-metod	Kontroll-ansvar	Utförare av kontroll	Frekvens
1. Risk för negativ påverkan på miljö eller hälsa	9 (S3xK3)	Följa upp att tillsynsplaner följs.	Fullständig kontroll	FC	FC	Tertial
2. Risk att felaktiga eller svårförståeliga beslut skickas ut.	9 (S3xK3)	Kontrollera att beslut är av god kvalitet genom kollegial granskning samt kontroll av överklagade beslut.	Stickprov	FC	Handläggare samt Verksamhetsutv.	Tertial
3. Risk för att intäkter inte kommer in till miljöförvaltningen.	8 (S2xK4)	Beslutade avgifter debiteras.	Tillsynsavgift via stickprov Årlig avgift via fullständig kontroll	FC	Förv. admin.	Månadsvis Årligen
4. Risk för bristfälligt planerings- och debiteringsunderlag	8 (S4xK2)	Kontrollera att tidsredovisning görs i vision.	Fullständig kontroll	FC	Verksamhetsutv.	Månadsvis
5. Risk för lång handläggningstid	6 (S2xK3)	Följ ärendebalansen i vårt ärendesystem.	Fullständig kontroll	FC	Verksamhetsutv.	Månadsvis
6. Risk för lång handläggningstid	6 (S2xK3)	Följ handläggningstid från komplett underlag fram till beslut.	Fullständig kontroll	FC	Verksamhetsutv.	Månadsvis
7. Risk att beslut fattas av handläggare utan att det är delegerat.	4 (S1xK4)	Redovisa samtliga delegationsbeslut i nämnden.	Fullständig kontroll	FC	Nämndsekr.	Månadsvis

§ 83 Internkontrollplan 2026

Diarienummer SN25/240

Beslut

Socialnämnden beslutar att anta förvaltningens förslag till internkontrollplan för 2026.

Beskrivning av ärendet

Internkontrollens syfte är att säkerställa att verksamheten når sina mål, följer regelverk och hanterar risker effektivt. Genom systematisk uppföljning och hantering av risker minskar risken för fel och oegentligheter.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll. Kontrollpunkterna delas från och med 2026 upp i generella kontrollpunkter och verksamhetsspecifika kontrollpunkter. Generella kontrollpunkter omfattar kontrollmoment som gäller för alla nämnder och de är en del av kommunstyrelsens uppsiktsansvar över övriga nämnder.

Verksamhetsspecifika kontrollpunkter är anpassade för respektive förvaltning, och syftar till att hantera de specifika risker som är förknippade med varje verksamhet. De verksamhetsspecifika kontrollpunkterna beslutas av respektive nämnd.

I samband med att internkontrollplanen tas fram ska en riskbedömning göras. Genom att bedöma sannolikheten för att en risk inträffar och vilken påverkan den skulle få, kan verksamheten prioritera och vidta lämpliga åtgärder för att förebygga, hantera eller minska dessa risker.

Återrapportering av internkontroll till nämnd sker i samband med årsbokslut och delges därefter kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunens revisorer

Chefer i socialförvaltningen

Generella kontrollpunkter

Risk	Riskvärde (sannolikhet x konsekvens)	Kontrollmoment	Kontroll- metod	Kontroll- ansvar	Utförare av kontroll	Frekvens
Risk för felaktiga eller bristfälliga beslutsunderlag som leder till beslut baserade på felaktig information samt bristande budgetföljsamhet	16	Kontrollera att verksamheten följer kommunens ekonomistyrningsprinciper i sin rapportering, samt att interna processer stödjer detta.	Full- ständig kontroll	FC	Controller	Tertial
Risk för att inköp och upphandlingar inte sker i enlighet med gällande lagstiftning, vilket kan leda till ogiltiga avtal eller rättsliga påföljder.	2	Kontrollera att verksamheten följer gällande avtal och använder upphandlade leverantörer, samt att det finns rutiner och kunskap som stödjer detta.	Full- ständig kontroll	FC	Upphandl.- ledare	Tertial
Risk för bristande uppföljning av pågående rättsliga tvister, vilket kan medföra ekonomiska eller juridiska konsekvenser.	16	Kontrollera att rapportering av pågående tvister som kan ha betydande ekonomiska konsekvenser för kommunen har gjorts till Ekonomienheten	Full- ständig kontroll	FC	Controller	Tertial
Risk för att ekonomiska transaktioner genomförs utan korrekt behörighet, vilket kan leda till oegentligheter eller felaktiga utbetalningar.	12	Kontrollera att det finns en tydlig och dokumenterad process för att utse attestanter samt att förändringar rapporteras till ekonomienheten i rätt tid.	Full- ständig kontroll	FC	VC	Årligen
Risk för att personuppgifter hanteras i strid med dataskyddsförordningen (GDPR), vilket kan leda till integritetskränkningar och sanktionsavgifter.	10	Kontrollera att nämndens registerförteckning är aktuell och uppdaterad	Full- ständig kontroll	FC	Utredare	Tertial
Risk att demokratiskt fattade beslut inte blir genomförda vilket kan leda till minskat förtroende för kommunen.	6	Kontrollera att samtliga beslut fattade i nämnden och eventuella utskott har verkställts.	Full- ständig kontroll	FC	SAS Utredare	Årligen
Risk för att kritisk information eller system inte är klassificerade utifrån skyddsvärde, vilket kan leda till bristande informationssäkerhet.	8	Tillse att informationsmängderna och/eller systemen har aktuell klassning i KLASSA	Full- ständig kontroll	FC	IT- samordn.	Tertial
Risk för att arbetsmiljöuppgifter inte är korrekt delegerade inom förvaltningen, vilket kan medföra arbetsmiljörisker och ansvarsförskjutning.	8	Kontrollera att delegering av arbetsmiljöuppgifter är korrekta inom förvaltningen.	Full- ständig kontroll	FC	FC VC	Årligen
Risk för felaktiga löneutbetalningar, vilket kan leda till ekonomiska förluster och minskat förtroende bland medarbetare.	9	Lönelistor kontrolleras varje månad för att säkerställa rätt lön till rätt person.	Full- ständig kontroll	FC	FC VC EC	Månatligen

Verksamhetsspecifika kontrollpunkter

Risk	Riskvärde (sannolikhet x konsekvens)	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontroll- ansvar	Utförare av kontroll	Frekvens
Risk för att obehöriga får tillgång till känsliga uppgifter om enskilda.	20 (K=4, S=5)	Granskningsprotokoll har upprättats enligt förvaltningens rutin för loggkontroll.	Fullständig kontroll	FC	KG	Månatligen
Risk för att någon som förekommer i belastningsregistret anställs utan arbetsgivaren har tagit ställning till lämpligheten.	10 (K=5, S=2)	Registerutdrag	Stickprov (intervju)	FC	KG	Årligen
Risk för bristande avvikelshantering enligt SOSFS 2011:9 och HSLF-FS 2017:40.	16 (K=4, S=4)	Kontroll av att avvikelser utreds korrekt.	Stickprov	FC	SAS MAS	Månatligen
Risk för att beviljade insatser inte utförs.	15 (K=5, S=3)	Kontroll av ej verkställda beslut enligt förvaltningens rutin.	Stickprov (intervju)	FC	KG	Kvartal

§ 10 Val av ombud till bolagsstämma för June Avfall och Miljö AB

Diarienummer KS26/16

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att utse kommunfullmäktiges ordförande, Lisbet Bärenholdt, till kommunens ombud vid bolagsstämman. Till ombudets ersättare utses kommunfullmäktiges förste vice ordförande Jeanette Nyberg.

Beskrivning av ärendet

Habo kommun har att utse ett ombud till bolagsstämma 2026 för June Avfall & Miljö AB.

§ 11 Svar på motion om bastu till kommunala badplatser

Diarienummer KS25/319

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Beskrivning av ärendet

Morgan Malmberg (HD) har lämnat in en motion med förslaget att undersöka intresset av att uppföra bastu på de tre kommunala badplatserna, undersöka möjligheterna att få bidrag till uppförandet samt att den första bastun placeras vid Furusjöbadet.

Ärendet har remitterats till kultur- och fritidsnämnden som lämnat följande svar.

Kultur- och fritidsnämnden ser inte att frågan om bastu vid badplatserna ligger i det kommunala uppdraget. Drift och underhåll av en sådan service kräver daglig närvaro, skötsel och tillsyn.

Om någon av kommunens föreningar vill uppföra och sköta en bastu vid någon av de kommunala badplatserna är kultur- och fritidsnämnden villiga att ta upp frågan och undersöka hur ett sådant initiativ kan stöttas (KFN 2025-12-16 § 54).

§ 54 Motion om bastu till kommunala badplatser

Diarienummer FK25/59

Beslut

Fritids- och kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

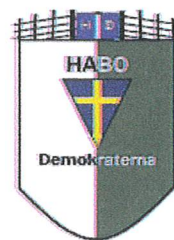
Beskrivning av ärendet

En motion har kommit in till kommunfullmäktige från Habodemokraterna där man yrkar på att undersöka intresset att uppföra bastu på våra tre kommunala badplatser, undersöka möjligheterna att få bidrag till uppförandet samt att den första bastun placeras vid Furusjöbadet.

Fritids- och kulturnämnden ser inte att frågan om bastu vid badplatserna ligger i det kommunala uppdraget. Drift och underhåll av en sådan service kräver daglig närvaro, skötsel och tillsyn.

Om någon av kommunens föreningar vill uppföra och sköta en bastu vid någon av de kommunala badplatserna är fritids- och kulturnämnden villiga att ta upp frågan och undersöka hur ett sådant initiativ kan stöttas.

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige

TILL HABO KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motion "Bastu till kommunala baden".

I Habo kommun finns tre kommunala badplatser. Domsand, Furusjö och södra stranden i Baskarp.

Dessa badplatser sköts av Habo Kommun. Det som saknas på dessa badplatser är en kommunal bastu.

Furusjö IF sköter om stranden och Sjöstugan åt kommunen de skulle även med glädje sköta om en bastu. Om intresse finns från någon förening att sköta driften av en bastu vid Domsandsbadet och Baskarp vore detta positivt.

Kostnaden för kommunen blir ringa om man utnyttjar något bidrag från exempelvis allmänna arvsfonden.

Vi Habodemokrater yrkar

Att det undersöks om intresse finns för en bastu vid Domsand, Furusjö samt Baskarp

Att det undersöks om man kan få bidrag till bastu till våra Kommunala bad

Att Furusjö badet kan bli först ut med en kommunalbastu vid sin fina badstrand

Habo 2025-08-05

Morgan Malmberg

Morgan Malmberg

Habodemokraterna

Oppositionspartiet i Habo

Anmälningssärenden till kommunstyrelsen 2026-02-04

1. Namnlista mot HVB-hem i Brandstorp
2. Återkoppling till kommunstyrelsen efter dialogmöte med revisorerna under 2025

Namnlista HVB-hem

Boende i Brandstorp uttrycker härmed oro över planerna på att etablera ett HVB-hem för män över 20 år med missbruksproblematik och samtida psykisk ohälsa i Brandstorps kyrkby.

Den föreslagna placeringen gäller Vättersro 1, som ligger i Kyrkbyn, Brandstorps centrala samlingspunkt. Inom cirka 100 meter finns förskola, fritids, hembygdsgård, kyrka och begravningsplats. Området används dagligen av barnfamiljer, äldre och föreningsliv.

Störst är oron för de barn som dagligen rör sig i Kyrkbyn, både för boende, men också för Brandstorps förskola och fritids som ligger granne med Vättersro. Förutom oro för ökad droghandel i området och våldssituationer finns också en oro för vad barnen kan komma att uppleva. När förskolebarnen är utomhus kan de lätt både se och höra vad som sker inom Vättersros tomt.

Barn har enligt barnkonventionen rätt till att känna sig trygga, och det finns frågor kring hur denna trygghet påverkas om barn bevittnar konflikter mellan brukare, eller mellan brukare och personal, polis eller ambulans. Den upplevda otryggheten kan även innebära ökade kostnader för kommunen, exempelvis om förskolepersonal inte längre bör arbeta ensamma.

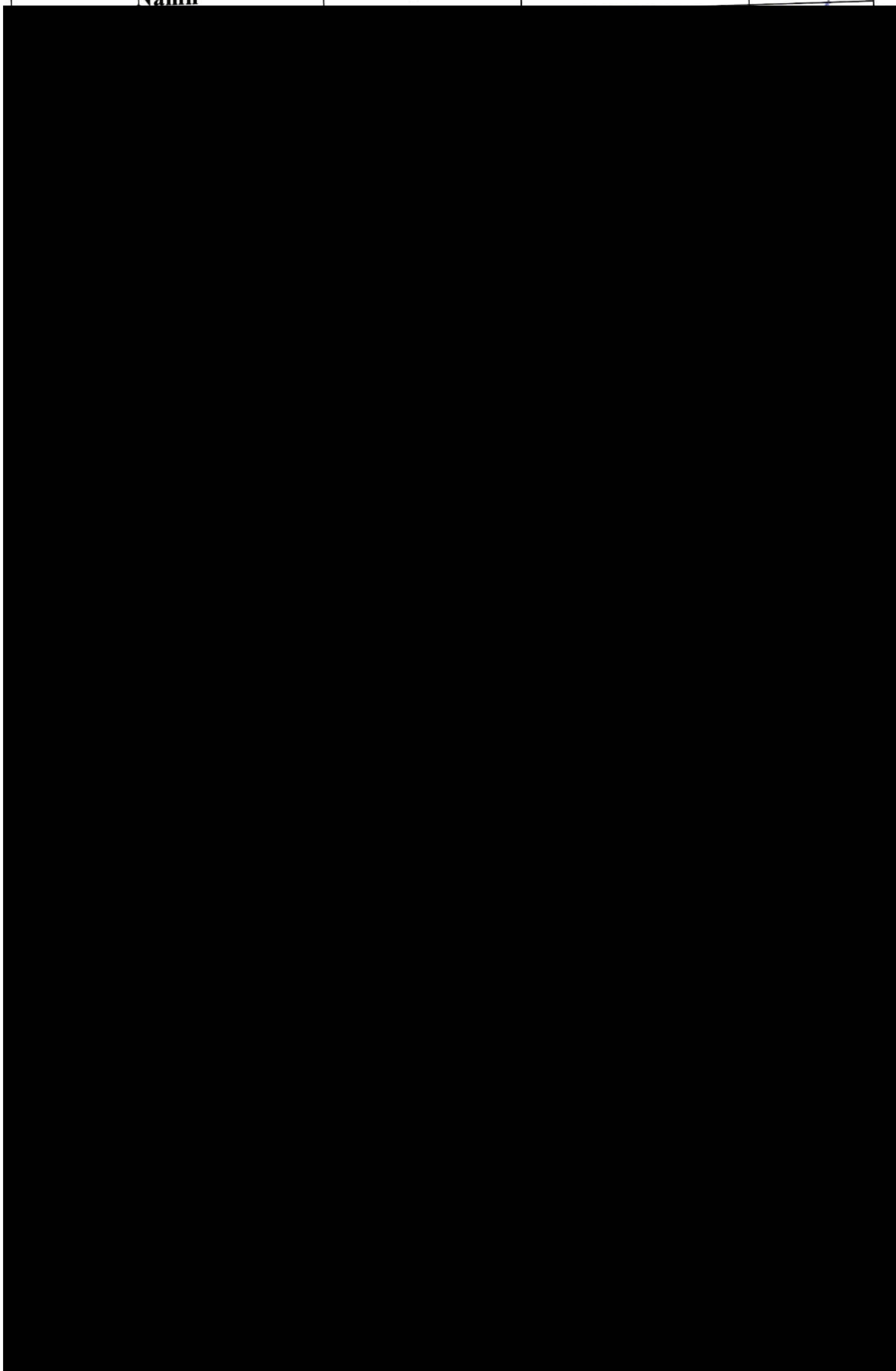
Cirka 800 meter från Kyrkbyn ligger även det särskilda boendet Skämningsfors, avsett för personer med psykiska funktionsnedsättningar och personlighetsstörningar. Veterligen har ingen riskbedömning gjorts kring hur verksamheterna kan påverka varandra.

Orosbilden riktar sig inte mot enskilda individer, utan mot platsens förutsättningar och den påverkan en sådan verksamhet kan ha på ett litet samhälle med begränsad tillgång till samhällsresurser och lång insatstid från polis. Sammanfattningsvis bedöms den aktuella placeringen som olämplig, och det önskas att IVO och kommunen beaktar den framförda oron på största allvar när en eventuell ansökan prövas.

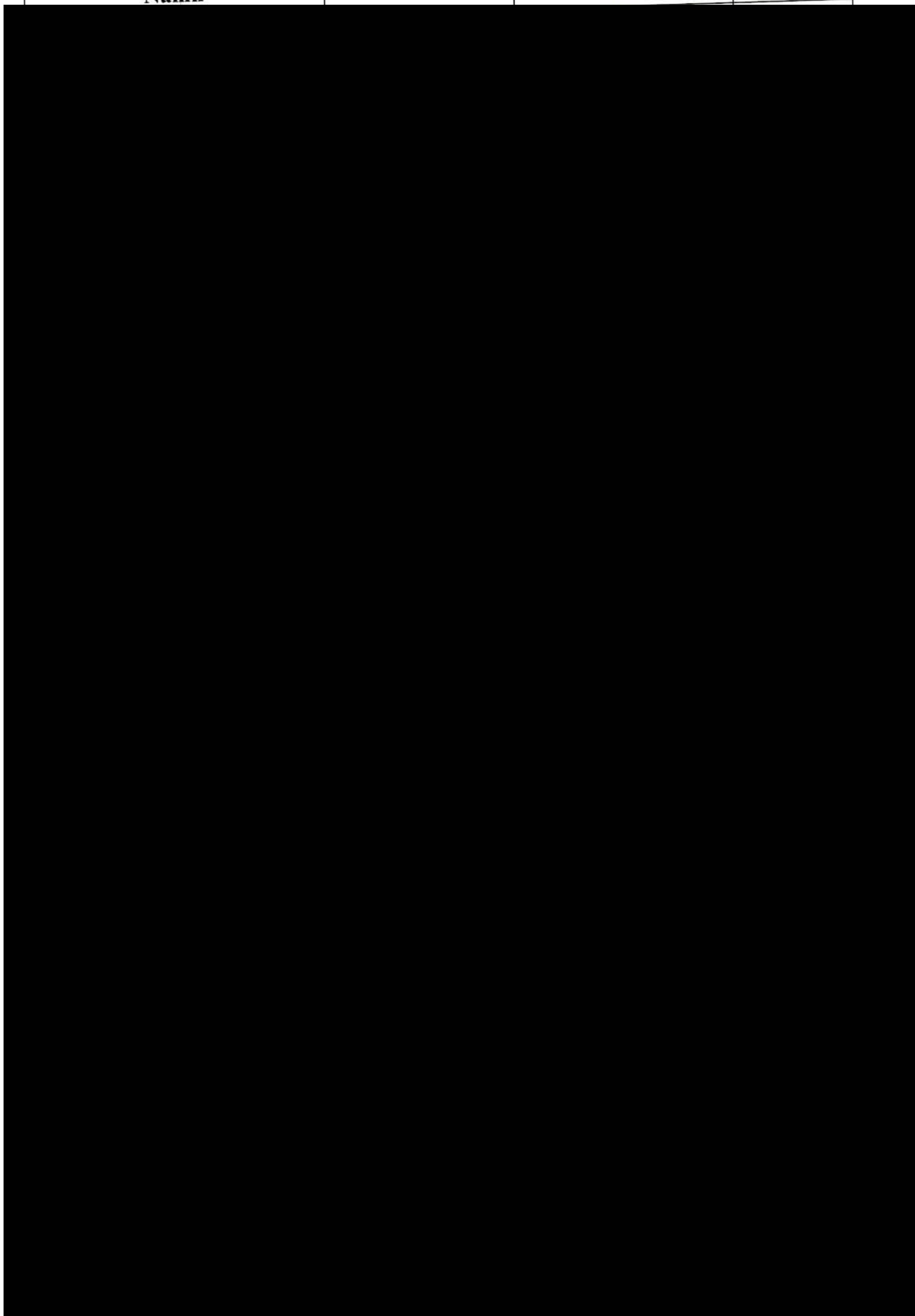
Genom att skriva under intygar undertecknad att hen delar den oro som beskrivs ovan och motsätter sig etableringen av ett HVB-hem på den aktuella platsen i Brandstorps kyrkby.
Denna lista är avsedd för underskrifter från personer över 18 år.

Namn	Ort	Underskrift	Datum
------	-----	-------------	-------

Namn	Ort	Underskrift	Datum
------	-----	-------------	-------

Namn	Ort	Underskrift	Datum
------	-----	-------------	-------

1. **Introduction**

2. **Background**

3. **Methodology**

4. **Results**

5. **Discussion**

6. **Conclusion**

7. **References**

8. **Appendix**

9. **Index**

10. **Table of Contents**

11. **Abstract**

12. **Summary**

13. **Key Words**

14. **Keywords**

15. **Keywords**

16. **Keywords**

17. **Keywords**

18. **Keywords**

19. **Keywords**

20. **Keywords**

21. **Keywords**

22. **Keywords**

23. **Keywords**

24. **Keywords**

25. **Keywords**

26. **Keywords**

27. **Keywords**

28. **Keywords**

29. **Keywords**

30. **Keywords**

31. **Keywords**

32. **Keywords**

33. **Keywords**

34. **Keywords**

35. **Keywords**

36. **Keywords**

37. **Keywords**

38. **Keywords**

39. **Keywords**

40. **Keywords**

41. **Keywords**

42. **Keywords**

43. **Keywords**

44. **Keywords**

45. **Keywords**

46. **Keywords**

47. **Keywords**

48. **Keywords**

49. **Keywords**

50. **Keywords**

51. **Keywords**

52. **Keywords**

53. **Keywords**

54. **Keywords**

55. **Keywords**

56. **Keywords**

57. **Keywords**

58. **Keywords**

59. **Keywords**

60. **Keywords**

61. **Keywords**

62. **Keywords**

63. **Keywords**

64. **Keywords**

65. **Keywords**

66. **Keywords**

67. **Keywords**

68. **Keywords**

69. **Keywords**

70. **Keywords**

71. **Keywords**

72. **Keywords**

73. **Keywords**

74. **Keywords**

75. **Keywords**

76. **Keywords**

77. **Keywords**

78. **Keywords**

79. **Keywords**

80. **Keywords**

81. **Keywords**

82. **Keywords**

83. **Keywords**

84. **Keywords**

85. **Keywords**

86. **Keywords**

87. **Keywords**

88. **Keywords**

89. **Keywords**

90. **Keywords**

91. **Keywords**

92. **Keywords**

93. **Keywords**

94. **Keywords**

95. **Keywords**

96. **Keywords**

97. **Keywords**

98. **Keywords**

99. **Keywords**

100. **Keywords**

101. **Keywords**

102. **Keywords**

103. **Keywords**

104. **Keywords**

105. **Keywords**

106. **Keywords**

107. **Keywords**

108. **Keywords**

109. **Keywords**

110. **Keywords**

111. **Keywords**

112. **Keywords**

113. **Keywords**

114. **Keywords**

115. **Keywords**

116. **Keywords**

117. **Keywords**

118. **Keywords**

119. **Keywords**

120. **Keywords**

121. **Keywords**

122. **Keywords**

123. **Keywords**

124. **Keywords**

125. **Keywords**

126. **Keywords**

127. **Keywords**

128. **Keywords**

129. **Keywords**

130. **Keywords**

131. **Keywords**

132. **Keywords**

133. **Keywords**

134. **Keywords**

135. **Keywords**

136. **Keywords**

137. **Keywords**

138. **Keywords**

139. **Keywords**

140. **Keywords**

141. **Keywords**

142. **Keywords**

143. **Keywords**

144. **Keywords**

145. **Keywords**

146. **Keywords**

147. **Keywords**

148. **Keywords**

149. **Keywords**

150. **Keywords**

151. **Keywords**

152. **Keywords**

153. **Keywords**

154. **Keywords**

155. **Keywords**

156. **Keywords**

157. **Keywords**

158. **Keywords**

159. **Keywords**

160. **Keywords**

161. **Keywords**

162. **Keywords**

163. **Keywords**

164. **Keywords**

165. **Keywords**

166. **Keywords**

167. **Keywords**

168. **Keywords**

169. **Keywords**

170. **Keywords**

171. **Keywords**

172. **Keywords**

173. **Keywords**

174. **Keywords**

175. **Keywords**

176. **Keywords**

177. **Keywords**

178. **Keywords**

179. **Keywords**

180. **Keywords**

181. **Keywords**

182. **Keywords**

183. **Keywords**

184. **Keywords**

185. **Keywords**

186. **Keywords**

187. **Keywords**

188. **Keywords**

189. **Keywords**

190. **Keywords**

191. **Keywords**

192. **Keywords**

193. **Keywords**

194. **Keywords**

195. **Keywords**

196. **Keywords**

197. **Keywords**

198. **Keywords**

199. **Keywords**

200. **Keywords**

201. **Keywords**

202. **Keywords**

203. **Keywords**

204. **Keywords**

205. **Keywords**

206. **Keywords**

207. **Keywords**

208. **Keywords**

209. **Keywords**

210. **Keywords**

211. **Keywords**

212. **Keywords**

213. **Keywords**

214. **Keywords**

215. **Keywords**

216. **Keywords**

217. **Keywords**

218. **Keywords**

219. **Keywords**

220. **Keywords**

221. **Keywords**

222. **Keywords**

223. **Keywords**

224. **Keywords**

225. **Keywords**

226. **Keywords**

227. **Keywords**

228. **Keywords**

229. **Keywords**

230. **Keywords**

231. **Keywords**

232. **Keywords**

233. **Keywords**

234. **Keywords**

235. **Keywords**

236. **Keywords**

237. **Keywords**

238. **Keywords**

239. **Keywords**

240. **Keywords**

241. **Keywords**

242. **Keywords**

243. **Keywords**

244. **Keywords**

245. **Keywords**

246. **Keywords**

247. **Keywords**

248. **Keywords**

249. **Keywords**

250. **Keywords**

251. **Keywords**

252. **Keywords**

253. **Keywords**

254. **Keywords**

255. **Keywords**

256. **Keywords**

257. **Keywords**

258. **Keywords**

259. **Keywords**

260. **Keywords**

261. **Keywords**

262. **Keywords**

263. **Keywords**

264. **Keywords**

265. **Keywords**

266. **Keywords**

267. **Keywords**

268. **Keywords**

269. **Keywords**

270. **Keywords**

271. **Keywords**

272. **Keywords**

273. **Keywords**

274. **Keywords**

275. **Keywords**

276. **Keywords**

277. **Keywords**

278. **Keywords**

2

[illegible]

Till
Kommunstyrelsen
(för kännedom)

Återkoppling till kommunstyrelsen 2025

Som ett led i den grundläggande granskningen och inför årets ansvarsprövning har kommunrevisionen tagit del av kommunstyrelsens skriftliga svar på revisionsfrågorna samt genomfört ett dialogmöte med kommunstyrelsens presidium den 5 november 2025. Återkopplingen nedan bygger på de uppgifter styrelsen lämnat skriftligt och muntligt. Dessa uppgifter har inte verifierats genom fördjupad eller riktad granskning.

Iakttagelser och noteringar

I kommunstyrelsens skriftliga redovisning framgår att nämnden under året fortsatt sin utveckling av uppföljningsstrukturer, bland annat genom rutiner för månatliga rapporter och tydligare sammanställningar inför delårsrapport och bokslut. Vid dialogmötet betonade presidiet att dessa strukturer upplevs som stödjande för det politiska arbetet.

Kommunstyrelsen beskriver också att arbetet med mark- och exploatering har stärkts genom ökad samverkan mellan verksamheter och återkommande lägesavstämningar. Under samtalet framkom att styrelsen upplever att planering och dialog med externa aktörer har blivit mer planeringsbar.

Samtidigt redovisar kommunstyrelsen att nuläget i befolkningsutvecklingen innebär ett ökat behov av strategiska överväganden, både ekonomiskt och i den långsiktiga planeringen. Presidiet beskrev att det finns områden där mer samlad analys behövs för att kunna bedöma effekterna på verksamhet, service och ekonomi.

Vidare framgår att kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna i dag bygger på återkommande rapporter och dialoger, men att man ser ett behov av att ytterligare förtydliga hur uppsikten ska följas upp och dokumenteras löpande.

Det framkommer också att rutinerna kring återrapportering av delegerade beslut inte fullt ut ger en samlad bild av delegationsanvändningen. Presidiet beskrev att detta är ett område man vill fortsätta arbeta med.

Rekommendationer

Med utgångspunkt i styrelsens egna uppgifter och de utvecklingsområden som framkommit lämnar revisorerna följande rekommendationer. Rekommendationerna baseras på nämndens redovisning och utgör inte verifierade brister.

- Att fördjupa sina analyser av befolkningsutvecklingens konsekvenser, så att underlagen ger ett tydligare stöd för ekonomiska och verksamhetsmässiga ställningstaganden.
- Att se över formerna för uppsiktsplikten, så att uppföljningen blir mer enhetlig och ger en tydligare återkoppling till fullmäktige.
- Att stärka rutinerna för återrapportering av delegerade beslut, så att styrelsen får en samlad och kontinuerlig bild av delegationernas användning.

Vi återkommer med en samlad bedömning i revisionsberättelsen för 2025.

Vi tackar kommunstyrelsens presidium för engagemang och det konstruktiva samtalet.

Kommunens revisorer

Anders Hellman

María Westmar

Stellan Carlström

Gerth Lundh

Mats Werthén

Redovisning av delegationsbeslut

Protokoll från arbetsutskottet.....2026-01-20

BostadsanpassningsbidragNr 1-3

Nyttjanderättsavtal, köp av fastighet, markupplåtelseavtalNr 4-6

DELEGATIONSBESLUT**I enlighet med kommunstyrelsens delegationsordning**

Beslutsdatum	Ärendenr	Beslutet avser Bostadsanpassningsbidrag upp till 250 000 kronor	Beslut	Beslut fattat av	Beslutsnr (fylls i av registrator)
2026-01-09	KS25/367	Förstärkning av belysning i kök och badrum	Beviljas	Nermin Avdic	1
2026-01-12	KS25/328	Ramp med räcke på balkong, resten av ärendet avskrivet då den sökande avlidit	Delvis beviljat	Nermin Avdic	2
2026-01-14	KS26/24	Övertagande av installerad trapphiss	Beviljas	Nermin Avdic	3

DELEGATIONSBESLUT**I enlighet med kommunstyrelsens delegationsordning**

Beslutsdatum	Ärendenr	Beslutet avser	Beslut	Beslut fattat av	Beslutsnr (fylls i av registrator)
2025-12-22	KS25/461	Nyttjanderättsavtal, för del av Munkaskog 1:3. Anlägga MTB-leder	Beviljat	Linda Tubbin	4
2026-01-21	KS26/28	Köp av fastighet Habo Kärnekulla 1:40	Beviljat	Svante Modén	5
2026-01-13	KS26/32	Markupplåtelseavtal berörande Västerkärr 1:65 längs Stråkenvägen	Beviljat	Svante Modén	6